

Finanstilsynsklagenemnda

Finanstilsynsklagenemndas avgjørelse 19. februar 2026

Sak: 2025/0610

Klagere: Jesper Mårtensson, Lise Tangen Hansen og Linn Hoel Ringvoll

Finanstilsynsklagenemndas medlemmer:

Morten Kinander, Cecilie Kvalheim og Kjersti Holum Karlstrøm

1 Innledning

- (1) Saken gjelder klage over Finanstilsynets vedtak 13. desember 2021 rettet mot MyBank ASA (heretter «MyBank»), med pålegg om at MyBank innen 31. januar 2022 må skifte ut samtlige styremedlemmer, jf. lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) § 8-9 tredje ledd, jf. § 3-5.
- (2) Finanstilsynet sendte 16. november 2021 brev til MyBank med varsel om pålegg om å skifte ut samtlige styremedlemmer. Bakgrunnen for varselet var at Finanstilsynet hadde avdekket forhold i MyBank, som etter Finanstilsynets vurdering tilsa at samtlige styremedlemmer ikke oppfylte finansforetakslovens krav til egnethet.
- (3) Styret i MyBank v/ daglig leder Håkon Reistad Fure innga kommentarer til varselet 25. november 2021. Linn Hoel Ringvoll innga 25. november 2021 egne kommentarer til varselet.
- (4) Finanstilsynet fattet 13. desember 2021 følgende vedtak:

«MyBank ASA pålegges å skifte ut samtlige styremedlemmer i foretaket, jf. finansforetaksloven § 8-9 tredje ledd, jf. § 3-5. Dette omfatter Espen Aubert, Thomas Eggen Monsen, Linn Hoel Ringvoll, Karl Jesper Mårtensson og Lise Tangen Hansen. Pålegget skal være gjennomført innen 31. januar 2022.»
- (5) Finanstilsynets vedtak 13. desember 2021 innebærer en konstatering av at Jesper Mårtensson, Lise Tangen Hansen og Linn Hoel Ringvoll ikke er egnet til å være styremedlem i en bank, jf. finansforetaksloven § 3-5 første ledd. Jesper Mårtensson, Lise Tangen Hansen og Linn Hoel Ringvoll har derfor rettslig klageinteresse i saken, jf. forvaltningsloven § 28.
- (6) Styremedlemmene Lise Tangen Hansen, Jesper Mårtensson og Linn Hoel Ringvoll påklaget vedtakene hver for seg 11. januar 2022. Linn Hoel Ringvoll representerer seg selv, mens Lise Tangen Hansen og Jesper Mårtensson er representert ved advokat Ole Andenæs fra Wikborg Rein advokatfirma AS.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

- (7) I klagen ba Jesper Mårtensson og Lise Tangen Hansen om utsatt iverksettelse av vedtaket frem til klagen er avgjort av klageinstansen, jf. forvaltningsloven § 42. Finanstilsynet avsto anmodningen.
- (8) Jesper Mårtensson ba i brev 14. januar 2022 Finansdepartementet om utsatt iverksettelse av vedtaket, jf. forvaltningsloven § 42. Finansdepartementet avsto anmodningen i brev 21. januar 2022.
- (9) Finanstilsynet vurderte de tre klagene, men konkluderte med at klagene ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. forvaltningsloven § 33. Klagene og sakens dokumenter ble oversendt Finansdepartementet med Finanstilsynets innstilling 9. mars 2022.
- (10) Jesper Mårtensson sendte 28. april 2022 merknader til Finanstilsynets innstilling til Finansdepartementet. Finanstilsynet kommenterte merknadene i brev 20. mai 2022 til Finansdepartementet.
- (11) Ved vedtakelsen av ny finanstilsynslov ble Finanstilsynsklagenemnda ny klageinstans for klager på Finanstilsynets vedtak, jf. finanstilsynsloven § 5-1 første ledd. Ved ikrafttreddelsen av ny finanstilsynslov 1. april 2025 var klagen i denne saken ikke ferdigbehandlet av Finansdepartementet, og saken ble overført fra Finansdepartementet til Finanstilsynsklagenemnda, jf. finanstilsynsforskriften § 7-2 nr. 1.
- (12) Finanstilsynsklagenemnda har i e-post 20. januar 2026 bedt Finanstilsynet om å oversende Finanstilsynets tilsynsrapport 2. januar 2023 vedrørende MyBank, samt den tilhørende rapporten utarbeidet av Vier Consulting på oppdrag fra Finanstilsynet. Klagerne stod på kopi på e-posten til orientering. Finanstilsynet oversendte rapportene til Finanstilsynsklagenemnda 20. januar 2026. Klagerne fikk oversendt rapportene i brev 23. januar 2026 med frist til å inngi kommentarer til rapportenes innhold 30. januar 2026. Ringvoll innga kommentarer til rapportene i e-post 28. januar 2026.

2 Sakens bakgrunn

2.1 Om MyBank

- (13) På tidspunktet for vedtaket var MyBank en omstartslånsbank som hjalp kunder med å rydde opp i betalingsanmerkninger, inkasso og usikret gjeld, jf. årsrapporten for 2021. Det fremgår av årsrapporten at MyBanks viktigste forretningsområde var refinansiering med sikkerhet i fast eiendom til kunder som hadde behov for opprydning i egen økonomi. Omstartslånene gikk ut på at MyBank friskmeldte kundene etter 3 år og reduserte rentene på lånet ned mot vanlig boliglånsrente, gitt at kundene ikke hadde misligholdt gjelden eller hadde betalingsanmerkninger.
- (14) I 2021 behandlet MyBank nesten 3000 søknader om omstartslån med en snittstørrelse på 1,9 millioner kroner. Ifølge årsrapporten hadde MyBank et overskudd på 33,3 millioner kroner i 2021, som var den første gangen i bankens levetid at banken leverte et positivt årsresultat. Ved utgangen av 2021 utgjorde misligholdte lån 7,9 prosent av bankens portefølje. Av årsrapporten for 2022 fremgår det at andelen misligholdte og tapsutsatte lån hadde økt til 35,7 prosent av bankens portefølje ved utgangen av 2022.
- (15) På tidspunktet for Finanstilsynets vedtak besto MyBanks styre av styreleder Espen Aubert, og medlemmene Thomas Eggen Monsen, Linn Hoel Ringvoll, Jesper Mårtensson

og Lise Tangen Hansen. Håkon Reistad Fure var daglig leder i MyBank på tidspunktet for vedtaket.

- (16) Linn Hoel Ringvoll var styremedlem i perioden 29. januar 2020 til 7. februar 2022, mens Lise Tangen Hansen og Jesper Mårtensson var styremedlem i perioden 16. mai 2020 til 7. februar 2022.
- (17) MyBank endret navn til Heder Bank ASA 7. oktober 2024, og gjorde samtidig endringer i bankens strategi, styre og ledelse.

2.2 Bakgrunnen for vedtaket

- (18) Bakgrunnen for vedtaket var en artikkel i Dagens Næringsliv 20. oktober 2021, hvor det kom frem at MyBank og Daimyo Eiendom AS (heretter «Daimyo Eiendom») hadde pant i en leilighet i Oslo, på henholdsvis 23 millioner og 15 millioner kroner. Eier av leiligheten hadde en personlig relasjon til styreleder i MyBank, Espen Aubert.
- (19) Daimyo Eiendom er heleid av Daimyo AS (heretter «Daimyo»), hvor Espen Aubert er både daglig leder og styreleder. Daimyo er igjen heleid av Peak XV AS, hvor Espen Aubert eier 71 prosent av aksjene. Espen Aubert er også daglig leder og styreleder i selskapet.
- (20) På bakgrunn av artikkelen ba Finanstilsynet 29. oktober 2021 om å få oversendt dokumentasjon knyttet til den aktuelle saken, samt eventuelle andre saker der MyBank og Daimyo Eiendom har pant i samme eiendom. Finanstilsynet mottok informasjon om låneengasjementet i brev 4. november 2021.
- (21) Finanstilsynet etterspurte 10. november 2021 ytterligere dokumentasjon knyttet til det omtalte låneengasjement. I tillegg ba Finanstilsynet om en oversikt over de fem største låneengasjementene innvilget av henholdsvis styret og administrasjonen i 2021 med tilhørende dokumentasjon.
- (22) I perioden etter 10. november 2021 mottok Finanstilsynet opplysninger og dokumentasjon fra MyBank i flere omganger. Finanstilsynet gjennomførte 12. og 15. november 2021 fysisk møte med henholdsvis styret og ledelsen i MyBank.
- (23) På bakgrunn av undersøkelsene sendte Finanstilsynet brev 16. november 2021 med varsel om pålegg om å skifte ut samtlige styremedlemmer, med den begrunnelse at ingen av styremedlemmene etter Finanstilsynets vurdering oppfylte kravene til egnethet i finansforetaksloven § 3-5 bokstav c. Finanstilsynet viste til at de avdekkede forholdene samlet viste at styrets medlemmer manglet forståelse for egen rolle, og at styrets medlemmer i for stor grad baserte seg på administrasjonens vurderinger og undersøkelser.
- (24) Finanstilsynet traff vedtak 13. desember 2021 med pålegg om at MyBank innen 31. januar 2022 må skifte ut samtlige styremedlemmer, jf. finansforetaksloven § 8-9 tredje ledd, jf. § 3-5. I vedtaket la Finanstilsynet blant annet til grunn at styreleder hadde benyttet banken til å innfri private lån gitt av han selv eller gjennom sine nærstående selskap. Dette er ikke bestridt av klagerne.

2.3 Nærmere om kredittsakene

- (25) Finanstilsynets vedtak baserer seg på et utvalg kredittsaker som har vært til behandling i styret. Selv om styret i et foretak normalt ikke deltar i behandlingen av enkeltsaker, følger

det av MyBanks kredittpolicy at kredittsaker med lånebeløp over [REDACTED] skal behandles av styret. Finanstilsynet har i tillegg sett på enkelte kredittsaker som var behandlet av bankens administrasjon uten styrebehandling.

- (26) Under følger en beskrivelse av kredittsakene som ligger til grunn for Finanstilsynets vedtak. Samtlige kredittsaker ble forelagt styret som innvilget kredittene. Beskrivelsen av kredittsakene er i hovedsak basert på klagene og dokumentasjon fra MyBank sin behandling av sakene, herunder styrenotat, styreprotokoll og budsjettmodell.
- (27) Kredittsak [REDACTED] gjaldt en lånesøknad på 20 390 000 kroner [REDACTED]. I søknaden hadde kunden oppgitt en inntekt på [REDACTED]. Styret innvilget lånet, med forutsetning av at det ble gjennomført en tilfredsstillende AML-sjekk. Den etterfølgende AML-kontrollen sviktet, noe MyBank har erkjent i klagerens felles merknader. I etterkant av at styret innvilget lånesøknaden kom det også frem at styreleder hadde en personlig relasjon til kunden som resten av styret ikke hadde blitt informert om.
- (28) Kredittsak [REDACTED] gjaldt en lånesøknad på 31 030 000 kroner [REDACTED].
- (29) Kredittsak [REDACTED] gjaldt en lånesøknad på 12 080 000 kroner [REDACTED]. I søknaden var det opplyst at kunden jobbet som [REDACTED]. Som følge av dette ble styreleder erklært inhabil ved styrets behandling av kredittsaken. De resterende styremedlemmene mottok administrasjonens innstilling i kredittsaken, men det var kun to av de fire styremedlemmene som svarte på om de sluttet seg til administrasjonens innstilling.
- (30) Kredittsak [REDACTED] gjaldt en lånesøknad på 15 745 000 kroner [REDACTED]. I forbindelse med lånesøknaden ble det inngått en avtale om betinget kjøp av eiendommen mellom kunden som låntaker, MyBank som långiver og Daimyo Eiendom som kjøper. Avtalen gikk ut på at dersom kunden misligholdt låneavtalen slik at MyBank kunne kreve innfrielse av lånet, kunne banken med 30 dagers skriftlig varsel kreve at Daimyo Eiendom kjøpte eiendommen fra låntaker for det til enhver tid utestående lånebeløpet med tillegg av påløpte renter, omkostninger og gebyrer. Styreleder Espen Aubert deltok ved behandling av saken.
- (31) Kredittsak [REDACTED] gjaldt en lånesøknad på 36 755 000 kroner til [REDACTED].

Administrasjonen hadde en positiv innstilling til lånet

Daimyo stilte også tilleggssikkerhet på i form av en betinget kjøpsforpliktelse, tilsvarende den i kredittsak

- (32) Kredittsak gjaldt . Kredittsaken ble behandlet i administrasjonen, og styret ble orientert om saken i ettertid. Styret har selv behandlet kredittsak på et senere tidspunkt, men dette gjaldt tredje lånebehandling fra kunden. I kredittsaken fremmet for styret var det ikke en interessekonflikt.
- (33) Kredittsak gjaldt et omstartslån på 25,5 millioner kroner, . Lånet hadde sikkerhet i næringseiendom, og ikke eiendom til boligformål. I budsjettmodellen er Daimyo AS oppført som agent for kunden i forbindelse med kredittsaken.
- (34) Kredittsak gjaldt et omstartslån på 7,9 millioner kroner, samt ytterligere 24,8 millioner kroner med sikkerhet i eiendom. I budsjettmodellen som lå ved kredittsaken er «Daimyo AS – Espen Aubert» oppført som agent.

2.4 Finanstilsynets tilsynsrapport 2. januar 2023

- (35) Hovedregelen i norsk forvaltningsrett er at vedtak skal treffes på grunnlag av de opplysningene som foreligger på vedtakstidspunktet. Dette gjelder både for førsteinstansen og klageorganet. Høyesterett har i HR-2021-203 presisert at dette er et utslag av hovedregelen i forvaltningsloven § 34 om at klageinstansen skal prøve alle sider av saken, og herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Klageorganet skal derfor basere avgjørelsen på situasjonen på sitt vedtakstidspunkt, og Finanstilsynsklagenemnda vil derfor måtte basere sitt faktum på de forhold som foreligger nå.
- (36) Finanstilsynet fattet en endelig tilsynsrapport 2. januar 2023 (heretter «tilsynsrapporten») mot MyBank, etter Finanstilsynets vedtak 13. desember 2021 om at banken må skifte ut samtlige styremedlemmer. Tilsynsrapporten opplyser i større grad faktum rundt styrets arbeid og rutiner/retningslinjer i MyBank enn vedtaket 13. desember 2021. Blant annet baserer tilsynsrapporten seg på undersøkelser gjort av Vier Consulting, som ble engasjert av Finanstilsynet for å foreta nærmere undersøkelser av MyBanks håndtering av kredittsaker og etterlevelse av sentrale regler som gjelder for banker. Finanstilsynet mottok rapport fra Vier Consulting 1. juni 2022.
- (37) Finanstilsynet fattet en foreløpig tilsynsrapport 8. september 2022. Det fremgikk av styrets svar på den foreløpige rapporten at banken var i en prosess med å rette de påpekte manglene. Banken oversendte 1. november 2022 en handlingsplan. Styret redegjorde i handlingsplanen for tiltak som var iverksatt, eller som var planlagt iverksatt, for å styrke bankens styring og kontroll med virksomheten, og utbedre de kritikkverdige forholdene som Finanstilsynet hadde påpekt. Finanstilsynet traff sammen med den endelige tilsynsrapporten vedtak om pålegg om retting, overtredelsesgebyr og vedtak om forhøyet kapitalkrav.

- (38) For å sikre kontradiksjon rundt informasjonen som har kommet til etter vedtakstidspunktet, har klagerne mottatt rapportene som i dette tilfellet utgjør ny informasjon, og fått mulighet til å kommentere innholdet i rapportene.

3 Finanstilsynets vedtak og merknader

3.1 Finanstilsynets merknader til styrets arbeid

- (39) Finanstilsynets vedtak er rettet mot MyBank ASA, med pålegg om å skifte ut samtlige styremedlemmer. I klageomgangen har Finanstilsynet skrevet en egen innstilling for hvert av styremedlemmene som har påklaget vedtaket. Finanstilsynets vedtak og innstillinger inneholder både en vurdering av forhold som må knyttes til styret som et kollegialt organ, og forhold knyttet til hvert enkelt styremedlem.
- (40) Når det gjelder forhold knyttet til styrets generelle arbeid, har Finanstilsynet i hovedsak vist til:
- (41) Kredittsakene som Finanstilsynet har gjennomgått, har vært av vesentlig betydning for banken. Finanstilsynet viser til at styret har hatt 21 kredittsaker til behandling i 2020 og 2021, og at bankens syv største låneengasjementer, som alle var til behandling i styret, ved utløp av tredje kvartal 2021 utgjorde 196 millioner kroner. Til sammenligning var den ansvarlige kapitalen til MyBank opplyst til å være 206 millioner kroner. Gjennomsnittlig lånevolum på de syv største engasjementene var i tillegg rundt 28 millioner kroner, som er 15 ganger høyere enn bankens gjennomsnittlige utlån. Flere av kredittsakene er også knyttet til eiendomsinvesteringer eller eiendomsutvikling. Dette er lån som faller utenfor MyBanks forretningsmodell. De aktuelle kredittsakene er følgelig spesielle med hensyn til størrelse og kompleksitet. Finanstilsynet mener kredittsakene derfor burde ha vært de best vurderte og dokumenterte sakene, der styret hadde et godt beslutningsgrunnlag basert på administrasjonens grundige vurdering av all relevant risiko knyttet til låneengasjementet. Finanstilsynet vurderer at de oversendte kredittsakene viser at styrets forståelse av egen rolle ved behandling av kredittsakene er mangelfull og at styret i for stor grad har basert seg på administrasjonens vurderinger. Finanstilsynet viser til at det generelt er lite spor av kritiske innvendinger mot administrasjonens vurderinger i de oversendte sakene, og at styret aldri har stilt krav om at saken må tilbake til ny behandling i administrasjonen fordi saken er for lite belyst eller dokumentasjonen har åpenbare mangler.
- (42) Finanstilsynet mener også at styret ved behandling av kredittsakene ikke har vurdert om finansieringsløsningen er til fordel for kunden på lang sikt, utover en kommentar fra styremedlem Linn Hoel Ringvoll i kredittsak [REDACTED]. For Finanstilsynet fremstår det som at styret i all hovedsak har lagt vekt på sikkerhetsdekningen til MyBank. Finanstilsynet bemerker at det kan reises betydelig tvil om inntektsgrunnlaget i flere av kredittsakene som styret har godkjent.
- (43) Videre vurderer Finanstilsynet at styremedlemmene burde ha forstått at styreleder og hans nærstående selskaper drev konsesjonspliktig finansieringsvirksomhet. Finanstilsynet påpeker at lånenes størrelse var av et slikt omfang at det var grunn til å anta at det ble drevet finansieringsvirksomhet utover unntaket for «enkelstående tilfeller». I tillegg burde styremedlemmene forstått at et styremedlem i en bank ikke bør drive utlån-/garantistillelsesvirksomhet i privat regi. Dersom styremedlemmene var usikre på om styreleder ga lån utover unntaket for enkeltstående tilfeller, mener Finanstilsynet at styret burde ha innhentet en skriftlig juridisk vurdering av spørsmålet.

- (44) Finanstilsynet viser også til at det fremgår av oversendt dokumentasjon at styreleder har deltatt ved behandlingen av flere kredittsaker hvor det foreligger interessekonflikter mellom MyBank og styreleders nærstående selskaper, eksempelvis kredittsak [REDACTED] [REDACTED] og kredittsak [REDACTED] [REDACTED] hvilket styremedlemmene burde stilt spørsmål ved.
- (45) Videre vurderer Finanstilsynet at det er et klart brudd på hvitvaskingsloven at styret har behandlet kredittsaker som gjelder produkter/tjenester som ikke er omhandlet i bankens vurdering av hvitvaskingsrisiko. Styret har heller ikke gjort nødvendige vurderinger av hvitvaskingsrisiko for enkeltengasjementer. Finanstilsynet påpeker også at i de få tilfellene styremedlemmer har hatt innspill knyttet til hvitvaskingsrisiko, er det ikke dokumentasjon på at innspillene er fulgt opp.
- (46) Finanstilsynet mener også at styremedlemmene ikke har hatt tilstrekkelig kunnskap om formelle krav til styrets arbeidsform. Slik Finanstilsynet vurderer det har styret ikke satt av tilstrekkelig tid til å sette seg inn i kredittsakene innenfor de korte tidsfristene. Styret har heller ikke krevd at det gis bedre tid til å vurdere sakene eller vurdert å avvise saker som følge av at tidsfristen er for kort til å sikre forsvarlig behandling av saken.
- (47) Finanstilsynet kan heller ikke se at sirkulasjon ved e-post er en behandlingsmåte som kvalifiserer som et «møte» etter allmennaksjeloven. En sak kan bare forelegges styremedlemmene skriftlig hvis dette er en betryggende måte å behandle saken på. Finanstilsynet vurderer at skriftlig behandling ikke medfører at styret på en hensiktsmessig måte kan vurdere og diskutere kredittsaken. Det forhold at de oversendte kredittsakene er atypiske saker som faller utenfor bankens forretningsmodell, tilsier etter Finanstilsynets syn at sakene burde blitt behandlet av et samlet styre i møte og ikke gjennom e-postkorrespondanse med korte tidsfrister. Finanstilsynet vurderer også at dokumentasjonen av styrets behandling av kredittsakene ikke er i tråd med gjeldende regelverk. Når det gjelder kredittsak [REDACTED] er Finanstilsynet ikke enig i at vedtaket er truffet ved flertall av de avgitte stemmene. Det er ikke grunnlag for å si at styremedlemmer har deltatt i styrebehandlingen dersom styremedlemmene kun har fått oversendt dokumentene per e-post, men ikke respondert.
- (48) Alle klagerne har påpekt at ingen av kredittene som styret har godkjent, har ført til tap for banken, og at kredittene både alene, og samlet, har fremstått å være innenfor aktuelle risikostyringsrammer. Til dette bemerker Finanstilsynet at det ikke er overraskende at banken så langt ikke har konstatert tap knyttet til engasjementene, gitt den korte tiden som har gått. Finanstilsynet viser til at per januar 2022 er to lån misligholdt, henholdsvis kredittsak [REDACTED] og kredittsak [REDACTED]

3.2 Finanstilsynets merknader til Linn Hoel Ringvoll

- (49) Når det gjelder vurderingen av egnetheten til styremedlem Linn Hoel Ringvoll, har Finanstilsynet i hovedsak gjort gjeldende:
- (50) Selv om Ringvoll i enkelte tilfeller ved behandling av kredittsakene har hatt innspill vedrørende hvitvaskingsrisiko, er det ikke dokumentasjon på at hun har fulgt opp innspillene. Finanstilsynet mener også at Ringvolls innspill og kommentarer ikke adresserer de kritikkverdige forholdene på en adekvat måte.
- (51) Ringvoll har i merknadene til forhåndsvarselet vist til at hun i 2020 hadde en samtale med styreleder om hvordan han vurderte at private utlån sto seg i forhold til begrensningene i

finansforetaksloven, og at hun slo seg til ro med styreleders forklaring om at han ikke drev med utlånsvirksomhet utover unntaket i finansforetaksloven. Finanstilsynet vurderer at dette spørsmålet er av så stor betydning at samtalen og styreleders vurdering burde blitt dokumentert og fulgt opp av styret i fellesskap, noe som ikke ble gjort.

- (52) Finanstilsynet mener videre at Ringvoll ikke i tilstrekkelig grad har fulgt opp innspill knyttet til kredittsaker hvor det foreligger interessekonflikter, herunder at Ringvoll etterlyste en «conflict of interest»-politikk ved behandling av kredittsak [REDACTED] i oktober 2020. Denne rutinen ble først inkludert i bankens kreditthåndbok 15. november 2021, som var etter at Finanstilsynet hadde begynt å følge opp banken. Finanstilsynet mener at Ringvoll i kredittsakene generelt har unnlatt å følge opp problemstillinger som burde vært vurdert og dokumentert, samt følge opp at etterlyste policyer faktisk utarbeides.
- (53) Finanstilsynet viser også til at Ringvoll ikke besvarte e-post om behandling av kredittsak [REDACTED] og kredittsak [REDACTED]. Ringvoll har opplyst at dette skyldtes kort tidsfrist. Selv om Ringvoll ikke har deltatt ved behandlingen i de to sakene, påpeker Finanstilsynet at hun har deltatt ved behandling av de andre kredittsakene hvor det er avdekket kritikkverdige forhold.

3.3 Finanstilsynets merknader til Jesper Mårtensson

- (54) Når det gjelder vurderingen av egnetheten til styremedlem Jesper Mårtensson, har Finanstilsynet i hovedsak gjort gjeldende:
- (55) Finanstilsynet viser til at den generelle kritikken mot styret også gjelder Mårtensson, og at den mottatte dokumentasjonen viser at Mårtensson i begrenset grad har vurdert og kommet med innspill til administrasjonens vurderinger. Mårtenssons kommentarer har hovedsakelig omhandlet spørsmål rundt verdi av bankens sikkerhet, i tillegg til en anmodning om enklere mal for oppsett av kredittsaker.

3.4 Finanstilsynets merknader til Lise Tangen Hansen

- (56) Finanstilsynet mener at den generelle kritikken mot styret også gjelder Hansen, og at den mottatte dokumentasjonen viser at Hansen i begrenset grad har vurdert og kommet med innspill til administrasjonens vurderinger. Finanstilsynet viser til at Hansen har besvart flertallet av kredittsakene som har vært til behandling med «OK» eller en lignende formulering.
- (57) I tillegg kan ikke Finanstilsynet se at innspillene Hansen har hatt, i tilstrekkelig grad tar opp forhold som burde vært kommentert og vurdert nærmere. Finanstilsynet viser blant annet til Hansens kommentar knyttet til låntakers inntekt i kredittsak [REDACTED]. Inntektsgrunnlaget ble ikke problematisert nærmere av Hansen, selv om låntaker [REDACTED].
- [REDACTED] Finanstilsynet viser også til kredittsak [REDACTED] hvor Hansen kommenterte at det var «generell høy risiko på søker», uten at Finanstilsynet kan se at det medførte noen grundig vurdering av saken fra Hansen eller styret.

- (58) Samlet mener Finanstilsynet at Hansen i stor grad har unnlatt å komme med innspill til kredittsakene styret har hatt til behandling, og at det er lite innhold av betydning i kommentarene Hansen har fremsatt. Selv om Hansen ikke har deltatt ved behandlingen av samtlige kredittsaker, påpeker Finanstilsynet at Hansen har deltatt ved

styrebehandlingen av flere kredittsaker hvor Finanstilsynet har avdekket kritikkverdige forhold.

4 Klagernes anførsler

4.1 Klagernes felles anførsler

- (59) MyBank kom med en rekke anførsler i merknader til varselet 25. november 2021. De tre klagerne har i egne klager sluttet seg til og vist til anførslene som fremkom i bankens merknader til forhåndsvarselet. Dette gjaldt i hovedsak:
- (60) Finanstilsynets vedtak er basert på et svært smalt og atypisk utvalg kredittsaker. Banken har behandlet nærmere 6 500 lånesøknader siden høsten 2019, og Finanstilsynet har kun sett på et lite representativt utvalg av lånesøknadene. Styret i MyBank har siden 2020 jobbet med å forbedre bankens kompetanse, kapital, kostnadskontroll og regelverksetterlevelse. I denne perioden har banken blitt en lønnsom bank som er vesentlig styrket innenfor AML-arbeid, internkontroll og kredittkvalitet. Selv om det har vært flere rutinebrudd i forbindelse med kredittsak [REDACTED] gir ikke kredittsaken grunnlag for en generell og vidtgående kritikk av styrets arbeid.
- (61) MyBank erkjenner at det har vært rutinebrudd knyttet til kredittsak [REDACTED]. Som følge av dette iverksatte banken umiddelbart tiltak for å adresse bruddet gjennom å foreslå to nye styremedlemmer, presisere AML- og kredittrutinene, foreta intern opplæring og å justere rutinene for håndtering av interessekonflikter.
- (62) Styret har hatt et bevisst forhold til saker der nærstående har en økonomisk interesse, men erkjenner at renommérisiko i for liten grad har vært hensyntatt i kredittsakene der det foreligger interessekonflikter. Likevel har styret identifisert, vurdert og håndtert interessekonfliktene som har oppstått på en måte som ikke gir grunnlag til å stille spørsmål ved styremedlemmenes egnethet.
- (63) Det er ikke grunnlag for å si at styret har medvirket til styreleders ulovlige finansieringsvirksomhet. Styreleder og hans nærstående selskaper har fått refinansiert til sammen tre lån som er behandlet av styret. For styrets øvrige medlemmer har lånene fremstått som særtilfeller som ikke har indikert en permanent utlånsvirksomhet.
- (64) Finanstilsynets saksbehandling har ikke vært egnet til å gi en dekkende opplysning av saken, og vedtaket fremstår ikke proporsjonalt sammenlignet med de enkeltstående avvikene som er avdekket. Finanstilsynet har heller ikke har påvist konkrete eller individuelle forhold hos de enkelte styremedlemmene som tilsier at samtlige styremedlemmer ikke er egnet.

4.2 Jesper Mårtenssons anførsler

- (65) Jesper Mårtensson ber om at Finanstilsynets vedtak 13. desember 2021 omgjøres eller blir kjent ugyldig. Mårtensson gjør i hovedsak gjeldende at vedtaket ikke bygger på et forsvarlig grunnlag, at vedtaket er mangelfullt begrunnet, og at vedtaket strider med EØS-rettslige prinsipper om proporsjonalitet.
- (66) Finanstilsynet har sett bort fra styrets reelle arbeid i banken, og i stedet vurdert enkeltsaker på et sviktende faktisk og rettslig grunnlag. Finanstilsynet har ikke vurdert den alt vesentlige delen av styrets saksbehandling, og har basert sitt vedtak på et meget smalt og atypisk utvalg av styresaker.

- (67) Møtet med Finanstilsynet 12. november 2021 var ikke egnet til å opplyse saken, særlig for Mårtenssons del som ikke fikk med seg det som ble sagt på grunn av tekniske problemer hos Finanstilsynet. I etterkant av møtet ba banken og styremedlemmene om innsyn i protokollene fra møtene, men dette ble nektet av Finanstilsynet under henvisning til offentligloven § 14 og forvaltningsloven § 18 bokstav a. Finanstilsynet hadde ikke hjemmel til å nekte innsyn i dokumentet.
- (68) Et vedtak om uegnethet er et inngripende vedtak, og som et minimum er det nødvendig med en individuell begrunnelse og påpekning av konkrete, kritikkverdige forhold hos Mårtensson personlig. Store deler av Finanstilsynets vedtak gjelder styrets kollektive plikter, og Finanstilsynet har ikke trukket frem individuelle og konkretiserte forhold ved Mårtensson som kritikkverdige.
- (69) Mårtensson anfører også at vedtaket verken er egnet, nødvendig eller proporsjonalt. Vedtaket innebærer at all kontinuitet forsvinner fra styret, noe som er uheldig for MyBanks videre virksomhet. Det fremstår mer proporsjonalt å reagere med andre tilsynsvirkemidler, eksempelvis uegnethet av enkeltpersoner, overtredelsesgebyr eller andre pålegg.
- (70) Mårtensson er ikke enig i at styrets forståelse av egen rolle er mangelfull, eller at styret i for stor grad baserer seg på administrasjonens vurderinger. Styret har hatt mer enn 50 styremøter siden starten av 2020, og har bidratt til en omfattende snuoperasjon i banken.
- [REDACTED]
- [REDACTED] Samlet mener Mårtensson styret har vært svært aktive i oppfølgingen av administrasjonen, og at Finanstilsynet ikke har grunnlag for sin påstand når styrets arbeid ikke er ettergått utover et utvalg kredittsaker som er behandlet i styret.
- (71) Når det gjelder de enkelte kredittsakene, erkjenner Mårtensson at det har forekommet avvik. Mårtensson viser imidlertid til at det er vanskelig for et styre å avdekke avvik som gjelder for svakt dokumentert inntekt eller formue i enkeltsaker. Styret mottar ikke detaljert dokumentasjon om enkeltkreditter, men gir generelle føringer til administrasjonen som styret forventer at blir fulgt opp av bankens ansatte.
- (72) Styret hadde ikke forutsetninger, verken juridisk eller faktisk, for å kunne vurdere at styreleder drev med finansieringsvirksomhet ut over unntaket for finansiering i enkeltstående tilfeller. Alle kredittsakene der styret var klar over at det forelå en interessekonflikt ble behandlet uten styreleder, og Mårtensson oppfattet ikke at det var noe prinsipielt i veien for å godkjenne lånene så fremt låntakerne ble vurdert ut fra objektive kredittfaglige kriterier. De aktuelle kredittsakene fremstod som utpregede «kriselån» til [REDACTED].
- (73) Når det gjelder kredittsak [REDACTED] påpeker Mårtensson at saken gjaldt tredje lånebehandling fra samme kunde, og at det kun var den første saken som gjaldt refinansiering av styreleder. Denne saken ble behandlet av administrasjonen uten styrets involvering. Mårtensson viser derfor til at det ikke forelå noen aktuell interessekonflikt i kredittsaken. Når det gjelder sak [REDACTED] er Mårtensson enig i at styreleder

burde ha vært inhabil, men påpeker at problemstillinger knyttet til put-opsjonen ble drøftet inngående ved behandling av saken, og at interessekonflikten i saken er mindre enn i saker hvor styreleder får private lån refinansiert. Mårtensson mener at en enkelt sak om inhabilitet ikke gir grunnlag for vidtgående kritikk, men erkjenner at styret i større grad burde vurdert bankens renommérisiko i forbindelse med kredittsakene.

- (74) Til Finanstilsynets vurdering av at banken over tid har behandlet lån i strid med utlånsforskriften, viser Mårtensson til at det ikke var klart at de aktuelle lånene var i strid med forskriften inntil Finanstilsynet selv klargjorde dette i en tilsynsrapport overfor en annen bank. Mårtensson mener det ikke kan rettes klar kritikk mot ham personlig for at denne vurderingen viste seg å være uriktig.
- (75) Mårtensson er videre ikke enig i Finanstilsynets vurdering av at banken har gitt flere lån som faller utenfor foretakets forretningsmodell, og som ikke har vært omtalt i bankens risikovurdering. Bankens risikovurdering identifiserer og vurderer risikoen for produktet «boliglån med sikkerhet i fast eiendom», og risikovurderingen er skrevet ut fra at lån eller refinansiering av gjeld med pant i bolig er bankens primære forretningsmodell.
- (76) Videre anfører Mårtensson at styrets arbeidsform i kredittsakene har vært i tråd med allmennaksjeloven. Styremøter kan avholdes ved sirkulasjon, protokoller trenger ikke å signeres fysisk, og hensynet til notoritet er oppfylt ved at styremedlemmene avgir stemme per e-post som lagres på et betryggende sted. Enkelte saker har blitt fremmet for styret med en relativt kort frist, men Mårtensson viser til at fristene i all hovedsak har blitt overholdt. I 14 av de 21 kredittsakene har samtlige styremedlemmer svart innen fristen, og i fem av sakene var det kun en som ikke avga stemme. Mårtensson mener også at styremedlemmene generelt har satt av tilstrekkelig tid til styremøter, og viser til at det er avholdt 51 styremøter siden 2020.
- (77) Finanstilsynets kritikk basert på mulige brudd på hvitvaskingsregelverket er feil, og i alle tilfeller overdrevet. Mårtensson viser til at bankens risikovurdering på hvitvaskingsområdet skal være overordnet, og at det ut ifra proporsjonalitetsbetraktninger må stilles lavere krav til omfanget og detaljene i MyBanks risikovurdering. Basert på dette mener Mårtensson at det ikke kan anses som et «klart brudd» på regelverket at mulig risiko knyttet til eiendoms lån som ligger utenfor kjernevirksomheten til banken, ikke er nærmere beskrevet i den overordnede risikovurderingen

4.3 Lise Tangen Hansens anførsler

- (78) Lise Tangen Hansen ber om at Finanstilsynets vedtak 13. desember 2021 omgjøres eller blir kjent ugyldig. Hansen gjør i hovedsak gjeldende at vedtaket ikke bygger på et forsvarlig grunnlag, at vedtaket er mangelfullt begrunnet, og at vedtaket strider med EØS-rettslige prinsipper om proporsjonalitet. Lise Tangen Hansen har samme prosessfullmektig som Jesper Mårtensson, og har fremført tilsvarende anførsler som Mårtensson bare knyttet til egen person.
- (79) I tillegg anfører Hansen at et vedtak om uegnethet er et inngripende vedtak, og at det som et minimum er nødvendig med en individuell begrunnelse og påpekning av konkrete, kritikkverdige forhold hos henne personlig. Store deler av Finanstilsynets vedtak gjelder styrets kollektive plikter, og Finanstilsynet har ikke trukket frem noen individuelle og konkretiserte forhold ved Hansen som kritikkverdige.

- (80) Styret har vært svært aktive i oppfølgingen av administrasjonen, og Hansen vil særlig vise til sitt arbeid med å få [REDACTED]

4.4 Linn Hoel Ringvolls anførsler

- (81) Linn Hoel Ringvoll ber om at Finanstilsynets vedtak 13. desember 2021 omgjøres eller blir kjent ugyldig. Ringvoll gjør i hovedsak gjeldende at vedtaket ikke bygger på et forsvarlig grunnlag, at vedtaket er mangelfullt begrunnet, og at vedtaket strider med EØS-rettslige prinsipper om proporsjonalitet.
- (82) Saken er ikke forsvarlig opplyst ettersom Finanstilsynet har basert vedtaket på et smalt og atypisk utvalg av styresaker. Styret har avholdt 56 styremøter i perioden, men Finanstilsynet har utelukkende vurdert de 22 kredittsakene som har vært til godkjenning i styret. Finanstilsynet har dermed ikke hensyntatt den vesentligste delen av styrets arbeid og saksbehandling i perioden.
- (83) Ringvoll viser også til at styrets møte med Finanstilsynet 12. november 2021 ikke var egnet til å opplyse saken, blant annet fordi møtet var innkalt med en dags varsel, uten informasjon om agenda. Møtet varte i 45 minutter, og det var i tillegg tekniske utfordringer som gjorde at et styremedlem ikke hørte det som ble sagt. I etterkant av møtet ba banken og styremedlemmene om innsyn i protokollene fra møtene, men dette ble nektet av Finanstilsynet under henvisning til offentligloven § 14 og forvaltningsloven § 18 bokstav a. Finanstilsynet hadde ikke hjemmel til å nekte innsyn i dokumentet.
- (84) Vedtaket er sterkt inngripende, noe som skjerper kravene til begrunnelse. Ringvoll viser til at Finanstilsynet ikke konkret har begrunnet hvilke klanderverdige forhold hun personlig kritiseres for, og at det derfor foreligger en saksbehandlingsfeil som kan ha virket inn på vedtaket.
- (85) Vedtaket er ikke proporsjonalt, ettersom et vedtak om uegnethet i realiteten er et yrkesforbud for den vedtaket rammer, innenfor vedtakets rekkevidde. Ringvoll mener at forholdene i saken ikke gir grunnlag for et vedtak om uegnethet, og viser til at et pålegg om retting ville ha vært mindre inngripende og like egnet til å rette opp forholdene. Finanstilsynet mener er kritikkverdige.
- (86) Bankens kredittpolicy om at styret skal godkjenne kredittsaker over en viss størrelse, innebærer ikke at styret skal erstatte bankens alminnelige kredittvurdering og AML-kontroller. Styret må kunne forvente at kreditt- og AML-behandlingen skjer i tråd med bankens policyer, herunder også utlånsforskriften og hvitvaskingsloven.
- (87) Finanstilsynets kritikk av styrets behandling av kredittsakene synes å bygge på en misforståelse av styrets rolle ved godkjenningen. Ringvoll viser til at lånene, på bakgrunn av størrelsen, har blitt plassert på høyeste nivå i bankens fullmaktsmatrise, med kredittbehandling av daglig leder og kredittsjef med etterfølgende godkjenning i styret.
- (88) Finanstilsynet har ikke tilstrekkelig grunnlag til å uttale seg om styrets generelle arbeid, ettersom ingen av bankens ordinære styremøter er gjennomgått av Finanstilsynet. Styrets arbeid strekker seg lang utover godkjennelse av enkeltkreditter, og hovedvekten av styrets arbeid har bestått av større organisatoriske og strategiske forhold.

- (89) Ringvoll er ikke enig i Finanstilsynets innvendinger til styrets arbeidsform i enkelte av kredittsakene, og viser til at styremøter kan avholdes ved sirkulasjon og at møteprotokoller ikke må signeres fysisk. Lovverket stiller ikke krav til sikkerhetsnivået i den elektroniske signaturen, og hensynet til notoritet er oppfylt ved at styremedlemmer avgir stemme ved å sende e-post som lagres på et betryggende sted.
- (90) Når det gjelder Finanstilsynets vurdering av at MyBank har understøttet styreleders ulovlige utlånsvirksomhet, viser Ringvoll til at styret ikke hadde forutsetninger for å vurdere om styreleder drev med finansieringsvirksomhet utover unntaket for «enkeltstående tilfeller» i finansforetaksloven.
- (91) Finanstilsynet har feilaktig lagt til grunn at styret har godkjent kredittsaker uten å løfte spørsmålet om habilitet og interessekonflikt. Ringvoll viser til at hun ved behandling av en kredittsak i 2020 løftet frem spørsmål om bankens rutiner rundt interessekonflikter, og at hun senere fulgte dette opp i styremøte og ved behandling av en ny kredittsak.
- (92) Særskilt hvitvaskingsrisiko har blitt påpekt av styremedlemmene i forbindelse med kredittsakene, og Ringvoll viser som eksempel til kredittsak [REDACTED]. I saker der styret har identifisert særskilt hvitvaskingsrisiko, har styret fått opplyst at relevante forsterkede kundetiltak har eller ville bli gjennomført. I tillegg påpeker Ringvoll at styret har hatt vesentlig fokus på identifisering og håndtering av hvitvaskingsrisiko i banken, og viser blant annet til at det i styreprotokollene fra 2020 og 2021 er protokollført seks ulike anledninger av kritikk, spørsmål og instruksjoner fra styret på hvitvaskingsområdet.
- (93) Ringvoll påpeker at det heller ikke er et klart brudd på hvitvaskingsloven at MyBank har innvilget kreditter med risikoelementer som ikke har vært tydelig identifisert i bankens risikoanalyse. Bankens risikovurdering på hvitvaskingsområdet skal være overordnet, og ut ifra proporsjonalitetsbetraktninger må det stilles lavere krav til omfanget og detaljene i MyBanks risikovurdering. I alle tilfeller anfører Ringvoll at bankens styremedlemmer må behandles likt med lignende saker, og viser til at Finanstilsynet har fattet vedtak om overtredelsesgebyr eller pålegg om retting i lignende saker om store mangler ved risikovurderingen i bank.
- (94) Når det gjelder Finanstilsynets vurdering av at styremedlemmene unnlot å sende rettidig melding om [REDACTED], viser Ringvoll til at hun ikke deltok i styrebehandlingen av denne kredittsaken ettersom hun ikke var tilgjengelig. Ringvoll påpeker at det ble sendt [REDACTED] etter at kredittsaken ble vurdert på nytt som følge av at banken ble kjent med styreleders tilknytning til kunden, og at det er ikke riktig at hvert av styremedlemmene hadde plikt til å sende slik melding.
- (95) MyBank kan ikke bebreides for å ha behandlet lån i strid med utlånsforskriften. Finanstilsynet tar ikke hensyn til at det var uklart om lånene var i strid med forskriften frem til Finanstilsynet selv klargjorde dette i en tilsynsrapport. MyBank stanset disse lånene da tilsynsrapporten ble kjent. Ringvoll kjenner seg heller ikke igjen i at besparelser for kunden har fremstått som lite relevant for styret i sin behandling av kredittsaker. Besparelser for kunden er en forutsetning for å få lån i MyBank.

5 Rettslig grunnlag

- (96) Finansforetaksloven § 3-5 stiller krav til ledelsen i finansforetak som har konsesjon, og det følger av første ledd bokstav c at et foretak ikke kan ha styremedlemmer som:

«i stilling eller ved utøvelsen av andre verv har utvist slik atferd at det er grunn til å anta at vedkommende ikke vil kunne ivareta stillingen eller vervet på en forsvarlig måte».

- (97) Som grunnlag for å vurdere egnetheten skal Finanstilsynet få tilsendt opplysninger om kvalifikasjoner og yrkeserfaring, herunder politiattest for hvert enkelt styremedlem, jf. finansforetaksloven § 3-1 fjerde ledd.
- (98) Finansforetaksloven § 3-5 gjennomfører Europaparlamentets- og rådsdirektiv (EU) nr. 2013/36 av 26. juni 2013 om adgang til å drive som kredittinstitusjon og verdipapirforetak (heretter CRD IV) artikkel 91. Den europeiske banktilsynsmyndigheten (EBA) har sammen med den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndigheten (ESMA) 2. juli 2021 publisert retningslinjer som blant annet utfyller CRD IV med formål om å harmonisere praksis for egnethetsvurderinger innenfor EU/EØS-området (heretter EBA/GL/2021/06). Det følger av retningslinjene punkt 24 at institusjoner i egnethetsvurderingen bør legge vekt på om styremedlemmene:
- «a. are of sufficiently good repute;
- b. possess sufficient knowledge, skills and experience to perform their duties;
- c. are able to act with honesty, integrity and independence of mind to effectively assess and challenge the decisions of the management body in its management function and other relevant management decisions where necessary and to effectively oversee and monitor management decision-making;
- d. are able to commit sufficient time to performing their functions in the institution and, where the institution is significant, whether or not the limitation of directorships under Article 91(3) of Directive 2013/36/EU is being complied with.»
- (99) Det følger av punkt 80 at «independence of mind» vil si at styremedlemmene skal være aktive i sine plikter og være i stand til å fatte sine egne, objektive vurderinger og beslutninger. I vurderingen av om styremedlemmene har «independence of mind» skal det blant annet legges vekt på om styremedlemmene er i stand til å utfordre forslag fra andre styremedlemmer og fra administrasjonen, om medlemmene kan motstå gruppetenking eller om styremedlemmene har interessekonflikter som kan hindre dem i å utføre sine plikter på en objektiv og selvstendig måte, jf. punkt 81.
- (100) Etter finansforetaksloven § 8-9 kan Finanstilsynet gi pålegg om endringer i styrets sammensetning dersom det foreligger forhold som nevnt i finansforetaksloven § 3-5. Ved valg av administrativ sanksjon skal Finanstilsynet ta hensyn til alle relevante omstendigheter, jf. CRD IV artikkel 70.
- (101) I vurderingen av om et styremedlem har utvist atferd i strid med finansforetaksloven § 3-5 første ledd bokstav c må man se hen til styrets lovpålagte ansvar og oppgaver.
- (102) Finansforetaksloven kapittel 15 regulerer krav til virksomheten i finansforetak, og det følger av § 13-5 første ledd at:

«Et finansforetak skal organiseres og drives på en forsvarlig måte. Foretaket skal ha en klar organisasjonsstruktur og ansvarsfordeling samt klare og hensiktsmessige styrings- og kontrollordninger. Foretaket skal ha hensiktsmessige retningslinjer og rutiner for å

identifisere, styre, overvåke og rapportere risiko foretaket er, eller kan bli, eksponert for. [...]]»

- (103) Videre følger det av finansforetaksloven § 13-5 tredje ledd at finansforetakets styrings- og kontrollordninger, samt retningslinjer og rutiner skal være tilpasset risikoen ved og omfanget av virksomheten i foretaket.
- (104) Etter finansforetaksloven § 8-6 første ledd er det styret som har det overordnede ansvaret for forvaltningen av finansforetaket. Styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten, herunder påse at kravene til organisering av foretaket og etablering av forsvarlige styrings- og kontrollsystemer blir etterkommet, jf. § 8-6 første ledd.
- (105) Det er styret som skal fastsette retningslinjer for virksomheten, og styret skal holde seg orientert om foretakets økonomiske stilling og plikter, og påse at dets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll, jf. finansforetaksloven § 8-6 andre og tredje ledd.
- (106) Videre følger det av finansforetaksloven § 8-6 fjerde og femte ledd at:
- «(4) Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelse og foretakets virksomhet for øvrig. Styret skal fastsette instruks for den daglige ledelse, og sørge for at daglig leder regelmessig gir styret underretning om foretakets virksomhet, stilling og resultatutvikling.
- (5) Styret iverksetter de undersøkelser det finner nødvendig for å kunne utføre sine oppgaver. Styret skal iverksette slike undersøkelser dersom dette kreves av ett eller flere av styremedlemmene.»
- (107) Allmennaksjeloven § 6-19 fastsetter krav til styrets saksbehandling, og det følger av første ledd at styret skal behandle saker i møte, med mindre styrets leder finner at saken kan forelegges skriftlig eller behandles på annen måte. Behandlingsmåten skal være betryggende. Av § 6-19 andre ledd fremgår det at:
- «Styrets leder skal sørge for at styremedlemmene så vidt mulig kan delta i en samlet behandling av de saker som blir behandlet. Hvert styremedlem og daglig leder kan kreve at saken blir behandlet i møte. [...]]».
- (108) Etter allmennaksjeloven § 6-24 første ledd kan styret treffe beslutning når mer enn halvparten av medlemmene er til stede eller deltar i styrebehandlingen. Styret kan likevel ikke treffe beslutning uten at alle styremedlemmene så vidt mulig er gitt anledning til å delta i behandlingen av saken, jf. § 6-24 andre ledd.
- (109) Det skal føres protokoll over styrebehandlingen, jf. allmennaksjeloven 6-29 første ledd. Styreprotokollen skal minst angi tid og sted, deltakerne, behandlingsmåten og styrets beslutninger. Det skal også fremgå av protokollen at saksbehandlingen oppfyller kravene i allmennaksjeloven § 6-24. Protokollen skal signeres av alle de medlemmer som har deltatt i styrebehandlingen, jf. § 6-29 andre ledd.
- (110) Styremedlemmer, daglig leder og andre som deltar i ledelsen i finansforetak skal sette av tilstrekkelig tid til å utføre sine oppgaver i finansforetaket, jf. finansforetaksforskriften § 9-2 første ledd.

- (111) Det følger av allmennaksjeloven § 6-27 første ledd at et styremedlem ikke må delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har slik særlig betydning for egen del eller for noen nærstående at medlemmet må anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Reglene gjelder tilsvarende for styremedlemmer i finansforetak, jf. finansforetaksloven § 9-5.

6 Klagenemndas vurderinger

6.1 Innledning

- (112) Saken gjelder klage på Finanstilsynets vedtak 13. desember 2021 med pålegg om at MyBank må skifte ut alle styremedlemmene i banken, jf. finansforetaksloven § 8-9 tredje ledd, jf. § 3-5.
- (113) Spørsmålet i saken er om styremedlemmene Hansen, Mårtensson og Ringvoll ved behandling av et utvalg kredittsaker har utvist en slik atferd at det er grunn til å anta at hver av dem ikke vil kunne ivareta stillingen eller vervet på en forsvarlig måte, jf. finansforetaksloven § 3-5 første ledd bokstav c.
- (114) Spørsmålet om de tre klagerne er egnet til å være styremedlem i en bank må vurderes særskilt for den enkelte klager. Styret i et foretak er samtidig et kollegialt organ som tar beslutninger i fellesskap, og det kollektive styrearbeidet som er utført vil få betydning for vurderingen av om det enkelte styremedlem har utvist atferd som tilsier at styremedlemmet ikke er egnet etter § 3-5 første ledd bokstav c. Egnethetsvurderingen vil derfor bygge på omstendigheter og dokumentasjon fra styrearbeidet som er gjennomført, og det kollektive arbeidet vil få betydning for alle klagerne. Finanstilsynsklagenemnda finner det formålstjenlig først å foreta en samlet gjennomgang av styrets arbeid, for deretter konkret å vurdere egnetheten til hvert enkelt styremedlem.

6.2 Utgangspunktet for egnethetsvurderingen

- (115) Finansforetaksloven § 3-5 første ledd bokstav c legger opp til en konkret og skjønnsmessig vurdering av styret og styremedlemmenes egnethet. Egnethetskravene skal bidra til forsvarlig drift av finansforetakene, og kravene til egnethet skal være oppfylt til enhver tid, jf. ordlyden «kan ikke ha».
- (116) Formålet med finansforetaksloven, som etter § 1-1 blant annet er å sikre at finansforetak driftes på en hensiktsmessig og betryggende måte, tilsier at kravene som stilles til styrets egnethet må være strenge. Det er videre tilstrekkelig at det er «grunn til å anta» at styremedlemmene ikke vil kunne ivareta stillingen på forsvarlig vis. Det må imidlertid foreligge konkrete forhold som gir støtte for denne antagelsen.
- (117) Vurderingen må ta utgangspunkt i det ansvaret og de pliktene styret er ilagt etter finansforetaksloven og allmennaksjeloven. Hvis det foreligger konkrete overtredelser av regelverk MyBank er underlagt, må det i egnethetsvurderingen ses hen til om styret, og det enkelte styremedlem, kan klandres for overtredelsen av regelverket.
- (118) MyBank var i utgangspunktet en forbrukslånsbank, men besluttet i desember 2018 å endre forretningsmodell til primært å tilby såkalte omstartslån. Omstartslån er refinansiering av lån med sikkerhet i fast eiendom til kunder med betalingsproblemer, som har behov for å rydde opp i egen økonomi. Risikoen for mislighold er vesentlig høyere ved denne forretningsmodellen, enn ved ordinær utlånsvirksomhet. Forsvarlig økonomisk styring av banken vil følgelig avhenge av at kredittsaker med et stort

lånevolum blir grundig og forsvarlig behandlet. MyBanks forretningsmodell innebærer større risiko, noe som skjerper kravene til forsvarlig styrearbeid.

- (119) Det følger av CRR/CRD IV-forskriften § 36 åttende ledd at retningslinjene for risikostyring skal omfatte en rutine for å identifisere og evaluere risikoer forbundet med nye og vesentlige endringer i produkter, tjenester og andre aktiviteter. Retningslinjene og rutinene for styring og kontroll av risiko skal omfatte kredittrisiko, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 36 første ledd bokstav a. Retningslinjene for kredittrisiko skal minst omfatte prosedyrer for bevilgning, endring, fornyelse og refinansiering av kreditt, prosedyrer for identifisering og håndtering av problemengasjementer og prosedyrer for verdireguleringer og nedskrivninger, jf. tredje ledd.
- (120) Dette innebærer i praksis at banken må ha prosedyrer som sikrer at både administrasjonen i banken og styret kan foreta opplyste beslutninger basert på reell risiko knyttet til lån med høy kredittrisiko. Videre innebærer dette at banken må ha utfyllende og klare retningslinjer for behandling av kredittsakene, som også må følges av styret.

6.3 Finanstilsynets utvalg av saker

- (121) Finanstilsynet har basert sin vurdering av styremedlemmenes egnethet på et utvalg kredittsaker som styret hadde til behandling i perioden 2020 til 2021. Klagerne har anført at en mangel ved vedtaket er at Finanstilsynet har sett bort fra styrets generelle tilnærming til styrearbeid, og kun vurdert styrets arbeid i et utvalg enkeltsaker.
- (122) Finanstilsynet har i vedtaket lagt til grunn at bankens syv største låneengasjementer, som alle har vært til behandling i styret, utgjorde 196 millioner kroner ved utløpet av tredje kvartal 2021. Gjennomsnittlig lånebeløp på de syv engasjementene var ca. 28 millioner kroner. Dette er betraktelig høyere enn bankens gjennomsnittlige utlån, som ifølge MyBank var på 1,8 millioner kroner. Volumet på bankens syv største låneengasjementer var også svært høyt sammenlignet med bankens ansvarlige kapital som var 206 millioner kroner i samme periode. Kredittsakenes omfang gjør at sakene har vesentlig betydning for bankens risiko, og de største kredittsakene skal derfor etter bankens kredittpolicy behandles av styret.
- (123) Flere av kredittsakene, herunder kredittsak [REDACTED] og kredittsak [REDACTED] gjaldt søknad om lån til eiendomsinvestering eller eiendomsutvikling. Denne typen lån er ikke en del av MyBanks forretningsmodell, og det er dermed ytterligere risiko ved kredittsakene som må hensyntas ved behandling av sakene. Kredittsakenes betydning for banken skjerper kravene til styrets saksbehandling, og gjør det naturlig å anta at sakene er blant de best vurderte og dokumenterte styresakene. Finanstilsynsklagenemnda vurderer derfor at styrets håndtering av kredittsakene er egnet til å belyse om styremedlemmene har utvist atferd som gir grunn til å anta at de ikke vil ivareta styrevervet på en forsvarlig måte.
- (124) Finanstilsynet har som redegjort for over utarbeidet en tilsynsrapport, hvor blant annet konsulentselskapet Vier på oppdrag fra Finanstilsynet har gjennomgått 70 kredittsaker hovedsakelig fra perioden 2020 og 2021. Dette er perioden de tre klagerne var styremedlemmer i banken. Rapporten viser at manglene som Finanstilsynet påpekte i vedtaket, også er gjennomgående for et større utvalg kredittsaker og at det var store mangler ved bankens overordnede rutiner og retningslinjer. På bakgrunn av det ovennevnte kan klagerens anførsel knyttet til Finanstilsynets saksutvalg derfor ikke føre frem.

6.4 Krav til styrets saksbehandling av kredittsakene

6.4.1 Krav til rutiner for behandling av kredittsaker og styrets saksbehandling

- (125) En bank skal ha hensiktsmessige retningslinjer og rutiner for å identifisere, styre, overvåke og rapportere risiko foretaket er, eller kan bli, eksponert for, jf. finansforetaksloven § 13-5 første ledd. Herunder må banken ha retningslinjer og rutiner for styring og risiko som omfatter kredittrisiko, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 36 første ledd bokstav a. Retningslinjene for kredittrisiko skal i det minste omfatte prosedyrer for bevilgning, endring, fornyelse og refinansiering av kreditt, prosedyrer for identifisering og håndtering av problemengasjementer og prosedyrer for verdireguleringer og nedskrivninger, jf. tredje ledd.
- (126) Som vist til over må det kunne stilles særlige krav til bankens retningslinjer og rutiner for vurdering av kredittrisiko og saksbehandling av kredittsakene, ettersom bankens forretningsmodell er basert på lån med høy risiko for mislighold. I Finanstilsynets tilsynsrapport 2. januar 2023 er det lagt til grunn at bankens styringsdokumenter på kredittområdet har store svakheter. Bankens overordnede retningslinjer på kredittområdet berører blant annet ikke de særskilte utfordringene knyttet til omstartslån, herunder årsaken til at kunden har betalingsproblemer. I tilsynsrapporten fremgår det også at bankens strategi når det gjelder målgruppe og risikotagning har vært uklar, og at banken i 2020 og 2021 har ytt andre typer lån enn omstartslån med pant i bolig. Finanstilsynet viste til at risikoen knyttet til bankens store lån blant annet knyttet til eiendomsfinansiering, ikke er reflektert i bankens styringsdokumenter, og at det ikke er fastsatt forsvarlige rammer for slike lån. I tilsynsrapporten har Finanstilsynet også vist til at det nye styret har erkjent at det tidligere styret i enkelte tilfeller i 2020 og 2021 har innvilget lån utenfor dagjeldende kredittstrategi og at retningslinjene for kreditt- og motpartrisiko ikke har vært gode nok.
- (127) Fraværet av tilstrekkelige retningslinjer for kredittgivningen er en overtredelse av CRR/CRD IV-forskriften § 36 og kravene i finansforetaksloven § 13-5 første ledd. Det er styret, og det enkelte styremedlem, sitt ansvar å utarbeide gode nok retningslinjer som gjenspeiler kredittrisikoen som faktisk foreligger, jf. finansforetaksloven § 13-5 første ledd, jf. § 8-6.
- (128) Ringvoll anfører at styret må kunne forvente at kreditt- og AML-behandlingen skjer i tråd med bankens policyer, herunder overholdelse av utlånsforskriften og hvitvaskingsloven. Prinsippet er lagt til grunn i juridisk litteratur, bl.a. i Andenæs m.fl., Aksjeloven og allmennaksjeloven, 3. utg. s. 650.
- (129) Finanstilsynsklagenemnda er enig med Ringvoll i at det er sentralt at administrasjonen behandler kredittsakene i tråd med bankens kredittpolicy og øvrige retningslinjer. Kredittsaker med et lånebeløp over [REDACTED] skal imidlertid behandles av styret, jf. bankens kredittpolicy. Selv om styret ikke skal erstatte bankens alminnelige kredittvurdering, er det styret som skal treffe den endelige kredittbeslutningen i sakene. Når kredittbeslutningen er lagt til styret, er det sentralt at også styret behandler sakene i tråd med bankens policyer og retningslinjer. Dette er særlig viktig i kredittsakene som er lagt til styret ettersom det høye lånebeløpet medfører at sakene er av vesentlig betydning for bankens risiko og likviditet. Bankens kredittpolicy er utarbeidet for å redusere kredittrisikoen, og det er sentralt at policyen blir fulgt, både av styret og administrasjonen når kredittsaker behandles.

- (130) Finanstilsynet har vist til at styrets forståelse av egen rolle ved behandling av kredittsakene er mangelfull, og at styret i for stor grad har basert seg på administrasjonens vurderinger. Klagerne er ikke enig i dette, og mener at styret må kunne legge administrasjonens opplysninger og vurderinger til grunn, med mindre det foreligger særlige grunner som gjør at styret bør undersøke informasjonen nærmere. Ringvoll har vist til at styrets godkjenning i kredittsakene bygger på den kredittbehandlingen som er gjort av bankens kredittkomité i tråd med bankens retningslinjer, og at styregodkjenning ikke innebærer at styret skal erstatte bankens alminnelige kredittvurdering.
- (131) Det følger av finansforetaksloven § 13-13 andre ledd at et finansforetak skal organisere behandlingen av kredittengasjementer slik at den som treffer avgjørelsen har tilstrekkelig grunnlag for å bedømme kredittrisikoen, og slik at saksgangen og grunnlaget for avgjørelsen kan dokumenteres. Når den endelige kredittbeslutningen er lagt til styret, er det dermed en forutsetning at styret vurderer om administrasjonen har oversendt et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag til å bedømme kredittrisikoen. At styret har den endelige kredittbeslutningen fordrer også at styret foretar en selvstendig vurdering av kredittsaken, og om det er forhold som tilsier at kreditten ikke bør innvilges i tråd med administrasjonens tilrådning. Dersom styret ukritisk legger administrasjonens opplysninger og vurderinger til grunn, vil ikke styrebehandling av kredittsaken ha en reell funksjon. Tvert imot vil styregodkjenningen i et slikt tilfelle kunne gi kredittsaken en legitimitet det ikke er grunnlag for.
- (132) Dokumentene i saken viser at styremedlemmene i liten grad har kommet med innspill, spørsmål og innvendinger i kredittsakene. I de fleste kredittsakene har styremedlemmene kun besvart kredittsaken med «OK» eller lignende formuleringer, se eksempelvis kredittsak [REDACTED] og kredittsak [REDACTED]. Der styremedlemmene har kommet med innspill til dokumentgrunnlaget og administrasjonens vurderinger i kredittsakene, har styremedlemmene i liten grad fulgt opp egne innspill. I kredittsak [REDACTED] hadde eksempelvis styremedlem Ringvoll spørsmål om bespareelsesmodellen, og forutsatte at lånet totalt sett innebar en besparelse for kunden. Dette spørsmålet ble ikke svart ut av administrasjonen, og heller ikke drøftet av styret. Ringvoll innvilget likevel kreditten, selv om dette er et spørsmål som burde vært drøftet i styret før kreditten ble godkjent.
- (133) Samlet vurderer Finanstilsynsklagenemnda at de overordnede retningslinjene for kredittgivningen ikke har vært tilstrekkelige. Dette har resultert i at styret ikke har mottatt et tilstrekkelig grunnlag for å bedømme kredittrisikoen i kredittsakene styret har hatt til behandling, selv om administrasjonen har fulgt bankens retningslinjer. Der det har foreligget brudd på interne retningslinjer for kredittgivning er dette heller ikke avdekket som følge av at styret har lagt administrasjonens vurderinger ukritisk til grunn, og unnlatt å gjøre en selvstendig vurdering av om kreditten burde innvilges.

6.4.2 Styrets arbeidsform

- (134) Styrets forståelse av krav til styrebehandling av kredittsakene gjenspeiles også av styrets arbeidsform, som i flere av kredittsakene ikke vært tilstrekkelig for at styret skal kunne ivareta sine plikter etter finansforetaksloven og allmennaksjeloven.
- (135) I flere av kredittsakene har styret fått oversendt saker fra administrasjonen med så kort svarfrist at medlemmene ikke har kunnet utføre sine oppgaver på forsvarlig vis. Eksempelvis kredittsak [REDACTED] hvor styremedlemmene mottok saksdokumentene kl.

12.15 med frist for tilbakemelding innen kl. 21 samme dag, og kredittsak [REDACTED] [REDACTED] hvor saksdokumentene ble sendt kl. 19.45 med frist for tilbakemelding innen kl. 12 påfølgende dag. Den korte tidsfristen ga styremedlemmene liten tid til å utføre sine oppgaver, og styremedlem Ringvoll har opplyst at hun ikke deltok ved behandlingen av kredittsak [REDACTED] ettersom hun ikke hadde tid til å sette seg inn i saksdokumentene innenfor den oppgitte tidsfristen. Styremedlemmene skal sette av tilstrekkelig tid til å utføre sine oppgaver, jf. finansforetaksforskriften § 9-2 første ledd, og bør i så tilfelle kreve å få bedre tid til å vurdere kredittsakene. Et alternativ er også å avvise saken som følge av at tidsfristen har vært for kort til at styremedlemmene har kunnet utføre sine oppgaver. Finanstilsynsklagenemnda kan ikke se at styremedlemmene har benyttet seg av denne muligheten.

- (136) Styret har også brukt skriftlig sirkulasjon per e-post som behandlingsform i kredittsakene. Utgangspunktet etter allmennaksjeloven § 6-19 er at styret skal behandle saker i møte, med mindre styrets leder har bestemt at saken kan forelegges skriftlig. En forutsetning for skriftlig behandling av saken er at behandlingsmåten er betryggende, jf. allmennaksjeloven § 6-19 første ledd andre setning. At behandlingsmåten skal være betryggende, innebærer at behandlingsmåten skal sikre forsvarlig saksbehandling i styret, jf. Prop. 140 L (2020-2021) s. 26. Skriftlig sirkulasjon per e-post er i utgangspunktet ikke egnet i saker hvor styremedlemmene kan ha behov for å diskutere i fellesskap, og behandlingsmåten bør være forbeholdt enkle styresaker. Når styret har valgt skriftlig behandling må styreleder og styremedlemmene være oppmerksom på at saksbehandlingen gjennomføres på en betryggende måte. Det vil blant annet være sentralt at alle styremedlemmene får anledning til å komme med sine innspill, og at alle styremedlemmene gir sine tilbakemeldinger til resten av styret. I oversendelsen av kredittsak [REDACTED] til styret skriver daglig leder «svar gjerne på denne epost dersom det er spørsmål, slik at hele styret kan ta del i «diskusjonen» om sakene». Uttalelsen illustrerer at styret i liten grad har diskutert sakene i fellesskap når de har behandlet sakene skriftlig ved sirkulasjon per e-post, noe som viser at behandlingsformen ikke har vært betryggende. Kredittsakenes karakter og betydning for banken stiller strenge krav til styrets saksbehandling, og styret burde klart ha valgt å behandle kredittsakene i et møte, som er en mer betryggende behandlingsform.
- (137) I forlengelsen av dette viser Finanstilsynsklagenemnda til at det ble fattet vedtak i kredittsak [REDACTED] selv om kun to av fire styremedlemmer avga stemme. Ringvoll og Hansen mottok styrepapirene, men svarte ikke på om de sluttet seg til administrasjonens innstilling i kredittsaken. I klagen har Ringvoll opplyst at hun ble forhindret fra å delta i behandlingen av saken, og at hun fikk beskjed fra administrasjonen at saken var godkjent fra et flertall av styret før hun hadde anledning til å se på saken. Hansen og Mårtensson har anført at vedtaket er truffet ved flertall av de avgitte stemmer, og at Ringvoll og Hansen deltok på styremøtet ettersom de mottok styrepapirene selv om de unnlot å stemme.
- (138) Finanstilsynsklagenemnda er ikke enig i at et styremedlem har deltatt ved styrebehandlingen hvis medlemmet mottok styrepapirene. Når styret har valgt å bruke skriftlig sirkulasjon som møteform, må det kreves at styremedlemmet aktivt svarer på oversendelsen før medlemmet kan anses å ha deltatt ved behandlingen. Dette underbygges av at protokollen skal signeres av styremedlemmer som har deltatt i styrebehandlingen, noe verken Hansen eller Ringvoll gjorde som følge av at de ikke besvarte oversendelsen, jf. allmennaksjeloven § 6-29. Ringvoll har også anført at hun ikke deltok ved behandlingen av kredittsaken. Vedtaket i kredittsak [REDACTED] ble

følgelig fattet av et styre som ikke var beslutningsdyktig, noe som er i strid med allmennaksjeloven § 6-24. Dette underbygger inntrykket av at styrets arbeidsform i liten grad har vært egnet til å sikre forsvarlig saksbehandling, og vitner samtidig om at styret ikke har hatt tilstrekkelig kjennskap til allmennaksjelovens krav til betryggende saksbehandling.

- (139) Basert på det ovennevnte vurderer Finanstilsynsklagenemnda at styrets arbeidsform i kredittsakene ikke har vært egnet til å sikre forsvarlig behandling av sakene. Sett i lys av at kredittsakenes karakter skjerper forventningene til styrets saksbehandling, er dette særlig kritikkverdig. Dette er et klart avvik fra atferd man kan forvente av styret i et finansforetak, og er blant annet i strid med styrets plikt til å føre tilsyn med den daglige ledelse og foretakets virksomhet, jf. finansforetaksloven § 8-6.

6.5 Styrets håndtering av interessekonflikter

- (140) Det har foreligget en interessekonflikt mellom MyBank og styreleders nærstående selskaper i flere av kredittsakene styret har hatt til behandling. I fire kredittsaker har styreleder eller hans nærstående selskaper hatt økonomiske interesser hos bankens kunder, og dette gjelder kredittsak [redacted] kredittsak [redacted] kredittsak [redacted] og kredittsak [redacted]. I tillegg fikk [redacted] kredittsak [redacted] som ble behandlet i administrasjonen, og der styret ble orientert om saken i ettertid. [redacted], som ble refinansiert ved styrets innvilgelse av lånesøknaden hos MyBank. I tillegg hadde styreleder en personlig relasjon til kunden i kredittsak [redacted] som han ikke orienterte styret om.
- (141) Et finansforetak skal ha hensiktsmessige retningslinjer og rutiner for å identifisere og styre risiko foretaket er, eller kan bli eksponert for. EBA publiserte 2. juli 2021 også retningslinjer om intern ledelse, med formål om å blant annet adressere håndtering av interessekonflikter (EBA/GL/2021/05). Det følger av retningslinjene punkt 22 bokstav l at styrets ansvar bør omfatte fastsettelse og tilsyn med gjennomføring av en effektiv rutine om interessekonflikter både på institusjonelt plan og for medarbeidere, jf. retningslinjene kapittel 11 og 12. Rutinene skal gjøre det mulig å identifisere, vurdere, håndtere og avverge aktuelle og potensielle interessekonflikter, jf. punkt 105.
- (142) Ved konkrete interessekonflikter, følger det av EBA/GL/2021/06 at alle aktuelle og potensielle interessekonflikter i styret skal formidles, drøftes, dokumenteres og håndteres på en adekvat måte, jf. punkt 84. Hvis det foreligger en interessekonflikt, kan styremedlemmet ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har slik betydning at medlemmet må anses for å ha en fremtredende særinteresse i saken, jf. allmennaksjeloven § 6-27.
- (143) Klagerne anfører at styret har identifisert, og håndtert interessekonfliktene som har oppstått ved at styreleder er erklært inhabil.
- (144) Finanstilsynsklagenemnda ser dette annerledes. For det første har styrets overordnede håndtering av interessekonflikter ikke vært tilstrekkelig, blant annet ved at banken ikke har hatt tilstrekkelige retningslinjer for interessekonflikter. På tidspunktet for styrets behandling av de ovennevnte kredittsakene hadde ikke MyBank en egen rutine for håndtering av kredittsakene. Interessekonflikter var imidlertid overordnet omtalt i punkt 6.5 bankens etiske retningslinjer. Det fremgikk av punkt 6.5 at:

- [REDACTED]
- (145) Denne retningslinjen er overfladisk, og utelater flere sentrale forhold som hvordan den ansatte skal håndtere, dokumentere og følge opp en eventuell interessekonflikt. De etiske retningslinjene omtaler heller ikke styreverv, og det er uklart om retningslinjene gjelder for bankens styremedlemmer. De etiske retningslinjene er klart ikke i tråd med de kravene som følger av EBA/GL/2021/05 kapittel 11 og 12.
- (146) At banken ikke har hatt tilstrekkelige rutiner illustreres ved styrets behandling av kredittsak [REDACTED]. Under styrets behandling av kredittsaken etterlyste styremedlem Ringvoll en «conflict of interest»-policy. Hun påpekte samtidig at hun har etterlyst dette tidligere. Kredittsjefen i MyBank svarte ut etterlysningen dagen etter med «Vi har dekket dette i våre etiske retningslinjer og CRCO har startet å se på om disse skal utvides eller er tilstrekkelig». Kredittsaken ble deretter innvilget uten at styret vurderte behovet for en retningslinje for interessekonflikter. På dette tidspunktet hadde styret allerede behandlet to kredittsaker med interessekonflikter, henholdsvis kredittsak [REDACTED] og kredittsak [REDACTED].
- (147) Deretter ble innspillet fra Ringvoll om retningslinjer først tatt opp i et styremøte 24. mars 2021, hvor administrasjonen la frem forslag til retningslinjer for håndtering av kredittsaker som reiser spørsmål om interessekonflikter. Dette er over ett år etter at styret behandlet de første kredittsakene med interessekonflikter. De nye retningslinjene ble deretter først inkludert i bankens kreditthåndbok 15. november 2021, som var etter at Finanstilsynet hadde begynt å følge opp banken. Det følger av EBA/GL/2021/05 punkt 22, jf. kapittel 11 og kapittel 12 at en bank skal ha en rutine for interessekonflikter, og at dette er styrets ansvar. Dette er altså en rutine som allerede skulle ha vært etablert av styret. Etter Finanstilsynsklagenemnda sitt syn er det derfor kritikkverdig at ingen av styrets medlemmer fulgte opp behovet for retningslinjer på et tidligere tidspunkt, særlig sett i lys av at styret i samme periode behandlet flere kredittsaker som reiste spørsmål om interessekonflikter.
- (148) At MyBank ikke har hatt tilstrekkelige rutiner for å håndtere interessekonflikter illustreres også av styrets saksbehandling i kredittsakene. Finanstilsynsklagenemnda bemerker for det første at styreleder har deltatt ved styrebehandling av kredittsak [REDACTED] og kredittsak [REDACTED] selv om han var inhabil. Dette er et klart brudd på finansforetaksloven § 9-5, jf. allmennaksjeloven § 6-27.
- (149) I de øvrige kredittsakene er det ikke dokumentert at styret har foretatt en selvstendig vurdering av interessekonfliktene, og styrets håndtering fremstår svært mangelfull. Når en interessekonflikt oppstår må styret vurdere interessekonflikten, og dokumentere vurderingen som er gjort, jf. EBA/GL/2021/06 punkt 84. I flere av kredittsakene fikk styret oversendt kredittsaken med informasjon om at styreleder er inhabil, ofte uten en forklaring, se eksempelvis kredittsak [REDACTED].
- (150) Interessekonfliktene bestod i at styreleder eller hans nærstående selskaper ble fritatt fra kredittrisiko om banken refinansierte et eksisterende lån styreleders selskaper hadde til kunden. Som en av eierne i MyBank hadde styreleder i tillegg en økonomisk interesse i

at banken økte sin inntjening. Utad fremstod det som at styreleder benyttet banken til å fremme egne økonomiske interesser, og interessekonflikten var utad egnet til å svekke tilliten til banken. Slik Finanstilsynsklagenemnda ser det er interessekonflikten derfor av en slik art at det ikke er tilstrekkelig at styreleder ble erklært inhabil i kredittsakene. Det er en så tydelig sammenblanding av bankens og styreleders interesser i sakene, at styret burde ha identifisert og vurdert om det er problematisk at banken innvilget lån hvor styreleder har klare økonomiske interesser. Dette spørsmålet burde ha vært vurdert og dokumentert før kredittsakene eventuelt ble godkjent.

- (151) Finanstilsynsklagenemnda vurderer at det er særlig kritikkverdig at styret fortsatt unnlot å vurdere interessekonflikten, selv etter at Ringvoll adresserte problematikken i kredittsak [REDACTED]. Ingen av de andre styremedlemmene besvarte Ringvolls kommentar, og lånet ble deretter innvilget uten at interessekonflikten ble vurdert. At interessekonflikten, og dens betydning for styrets behandling av kredittsaken ikke er drøftet, og at det heller ikke er dokumentert at det er foretatt noen vurdering, er et klart brudd på EBA sine retningslinjer punkt 84
- (152) Finanstilsynsklagenemnda legger også vekt på at Daimyo i kredittsak [REDACTED] og [REDACTED] har opptrådt som agent i forbindelse med lånesøknaden. Selv om klagerne og Daimyo har bestridt at selskapet opptrådte som agent er Daimyo angitt som agent i budsjettmodellen. Det var kjent i styret at styreleder har vesentlige eierinteresser i Daimyo og Daimyo Eiendom, og en eventuell agentavtale ville gitt styreleder en økonomisk interesse i kredittsaken. Uavhengig av om agentavtalen var reell, burde det at Daimyo var oppført som agent i budsjettmodellen iverksatt nærmere undersøkelser fra styrets side. Når styret mottar dokumentasjon som kan antyde en potensiell interessekonflikt mellom styreleder og MyBank, har styret plikt til å avklare forholdet før saken kan behandles, jf. EBA sine retningslinjer punkt 84. Finanstilsynsklagenemnda kan ikke se at styret har avklart agentforholdet før lånet ble innvilget. Tvert imot har klagerne vist til at de først i ettertid har fått bekreftet at det ikke forelå noen agentavtale. Likevel ble lånene innvilget, i tillegg til at styreleder også deltok ved behandlingen av kredittsak [REDACTED]
- (153) Samlet vurderer Finanstilsynsklagenemnda at styret ikke har håndtert interessekonflikter på en forsvarlig måte. Dette gjelder både i konkrete saker ved at styreleder har behandlet kredittsaker hvor han var inhabil, og at styret ikke har vurdert spørsmålet om interessekonflikt i fellesskap i de kredittsakene som reiste spørsmål om dette. I tillegg har styret ikke håndtert interessekonflikter på en adekvat måte i det overordnede styrearbeidet, blant annet ved at styret ikke etablerte de nødvendige rutinene for å håndtere interessekonflikter. Finanstilsynsklagenemnda vurderer dermed at styret har utvist atferd som avviker fra de krav som stilles til et styre, jf. blant annet finansforetaksloven § 9-5 og § 13-5.

6.6 Styreleders utlånsvirksomhet

- (154) Finanstilsynsklagenemnda mener videre at styrets manglende håndtering av interessekonfliktene førte til at styreleder kunne benytte banken til å understøtte sin private utlånsvirksomhet. Finanstilsynet har vist til at styret i perioden 2020 til 2021 har behandlet tre kredittsaker hvor kundene har hatt lån på til sammen [REDACTED] gitt av Daimyo eller Daimyo Eiendom. Dette gjelder kredittsak [REDACTED] kredittsak [REDACTED] og kredittsak [REDACTED]. I tillegg hadde styreleder et

- [REDACTED]
- (155) Videre er det å stille garantier for egen regning også finansieringsvirksomhet, jf. finansforetaksloven § 2-1 andre ledd bokstav a. I kredittsak [REDACTED] og kredittsak [REDACTED] stilte styreleders nærstående selskaper tilleggsikkerhet i form av en betinget kjøpsforpliktelse, på henholdsvis [REDACTED]. Dette kommer i tillegg til lånene over. Samlet har styreleder og hans nærstående selskaper gitt flere store lån som ble innfridd ved styrets behandling av kredittsakene. Finanstilsynsklagenemnda vurderer dermed at styret hadde de faktiske forutsetningene til å forstå at styreleders utlån var av et visst omfang, og burde i det minste drøftet om det er problematisk at et styremedlem i en bank driver med utlån i privat regi.
- (156) I tillegg har styremedlem Ringvoll opplyst at hun i april 2020 spurte styreleder om han hadde vurdert hva slags lån og hvilket omfang unntaket for finansiering i «enkeltstående tilfeller» dekker. Styreleder svarte at han hadde fått dette vurdert av en ekstern advokat. Samtalen ble verken dokumentert eller videreformidlet til resten av styret. Selv om samtalen fant sted før styret fikk forelagt kredittsaker hvor styreleder hadde en økonomisk interesse, gjør samtalen at Ringvoll hadde en klar oppfordring til å ta opp spørsmålet når styret fikk en slik kredittsak til behandling. Ringvoll har i klagen også opplyst at hun i forbindelse med sin rolle i Kameo tidligere har vurdert omfanget av unntaket for enkeltstående tilfeller. Finanstilsynsklagenemnda mener derfor at hun også hadde rettslige forutsetninger for å identifisere at styreleders utlånsvirksomhet kunne gå utover rammene for finansiering i «enkeltstående tilfeller».
- (157) Finanstilsynsklagenemnda finner det særlig kritikkverdig at det ikke er dokumentert at styret på noe tidspunkt har drøftet om styreleders utlånsvirksomhet er problematisk. Etter hvert som styret behandlet flere kredittsaker hvor styreleders nærstående selskaper hadde økonomiske interesser, burde styret reagert på at utlånene hadde en permanent karakter og samlet gjaldt et betydelig beløp. Finanstilsynsklagenemnda mener at utlånenes omfang gjør at styret burde ha identifisert og drøftet problemstillingen om styreleder drev finansieringsvirksomhet utover «enkeltstående tilfeller». Dette gjelder selv om styreleder eller hans nærstående selskaper hadde en [REDACTED] til låntakerne. Dersom styret var usikre på grensen for unntaket, burde styret ha innhentet en ekstern juridisk vurdering av spørsmålet.

6.7 Ensidig risikovurdering i kredittsakene

- (158) Den oversendte dokumentasjonen gir inntrykk av at styret i hovedsak har vektlagt bankens sikkerhetsdekning ved sin vurdering av kredittsakene. Styret har i liten grad vektlagt andre forhold som blant annet kundevern.
- (159) Finansforetak skal organisere sin virksomhet slik at kundene blir behandlet av ansatte som har nødvendig kompetanse, og som kan gi kundene forsvarlig rådgivning ut fra kundens opplysninger og det finansforetaket for øvrig kjenner til kundens situasjon, jf. finansforetaksloven § 16-1 første ledd. Banken skal også innrette sin virksomhet slik at det er liten risiko for kundebehandling i strid med kravene til god forretningsskikk, jf. § 16-1 fjerde ledd. MyBanks virksomhet er rettet mot personer som er i en vanskelig økonomisk situasjon, og bankens tjeneste kan for enkelte kunder oppleves som en siste utvei. Dette pålegger banken en særskilt plikt til å ivareta kundevernet, selv om dette medfører at bankens inntjening reduseres ved at banken må nekte enkelte kunder lån.

(160) I kredittsak [REDACTED] godkjente styret et [REDACTED]

[REDACTED] MyBank ville få pant i bolig med første prioritet, og bankens risiko for tap var liten. Kreditten ble likevel godkjent til tross for at risikoen for at kunden ville misligholde lånet var svært høy. At det var høy risiko for mislighold ble også lagt til grunn i administrasjonens styrenotat, uten at det kommer frem at det er gjort en nærmere vurdering av om låneopptaket likevel ville innebære en besparelse for kunden.

(161) Basert på styrenotatet og styrets korrespondanse i kredittsak [REDACTED] framstår det også som at lav LTV (Loan-to-Value) og liten risiko for banken var avgjørende for styrets godkjenning av kreditten. I denne saken var også kundens oppgitte [REDACTED]. Det fremgår ikke at saksbehandleren har ettergått inntektsopplysningene, og risikoen for mislighold av lånet var betydelig ettersom kunden måtte opprettholde inntektsnivået for å kunne betjene forpliktelsene.

(162) I kredittsak [REDACTED]

Ut fra styrets korrespondanse i saken framstår det som at styret i hovedsak la vekt på at eiendommen som var stilt som sikkerhet for lånet var «så pass bra», og at banken hadde tilfredsstillende sikkerhet for lånet. I sin tilbakemelding kom styremedlem Ringvoll imidlertid med en kommentar knyttet til besparelse for kunden:

«Jeg forsto ikke helt besparellesmodellen i vedlegget, og forutsetter at også lånet totalt sett for kunden innebærer en besparelse sammenlignet med den serien av kredittforhold han har i dag. Ikke minst fordi både gebyr og rente er vesentlig.»

(163) Denne kommentaren ble ikke svart ut av administrasjonen, og heller ikke fulgt opp av verken Ringvoll eller de øvrige styremedlemmene. Ringvoll sin e-post adresserer heller ikke problemstillingen på en egnet måte ettersom hun forutsetter at lånet innebærer en besparelse, uten å utfordre administrasjonens innstilling. Dette til tross for at kundens [REDACTED] gjorde at det fremstod svært usikkert om kunden hadde tilstrekkelig betjeningsevne. Slik Finanstilsynsklagenemnda ser det er det svært kritikkverdig at lånet ble godkjent uten at det ble vurdert og dokumentert at lånet ville innebære en besparelse for kunden på sikt.

(164) Mårtensson og Hansen har i klagen gitt uttrykk for at de påpekte avvikene i kredittsakene gjelder forhold som det er vanskelig for et styre å avdekke, for eksempel for svakt dokumentert inntekt og formue i enkeltsaker. Finanstilsynsklagenemnda er ikke enig i klagerens fremstilling, og vurderer at styret i flere kredittsaker har unnlatt å utfordre administrasjonens vurderinger eller etterspørre ytterligere informasjon selv om det var grunn til det. Det er blant annet flere kredittsaker, herunder kredittsak [REDACTED]

kredittsak [REDACTED] og kredittsak [REDACTED] hvor kundens inntektsgrunnlag er svært dårlig dokumentert, og hvor inntekten fremstår kunstig høy i forhold til historiske inntektsopplysninger. Styrenotatet og budsjettmodellen i de nevnte kredittsakene inneholder informasjon om inntektsberegningen som er lagt til grunn, og Finanstilsynsklagenemnda kan ikke se at dette er et forhold som er vanskelig for styret å avdekke.

- (165) I kredittsak [REDACTED] ønsket riktignok styremedlem Mårtensson svar på at [REDACTED], før han godkjente kreditten. Dette ble svart ut av administrasjonen på følgende måte: [REDACTED] »). Deretter godkjente alle styremedlemmene kreditten, til tross for at et annet styremedlem hadde påpekt at regnskapene til [REDACTED] tydet på at selskapet ikke var i stand til å betale honoraret. Finanstilsynsklagenemnda vurderer at lånet ikke skulle vært godkjent av styret før det var nærmere avklart om [REDACTED] rent faktisk kunne utbetale den aktuelle inntekten. Styret fremstår å ha vært kjent med at selskapet ikke var solvent, slik at inntektsgrunnlaget på [REDACTED] var høyst usikkert. Lånebeløpet på [REDACTED] øvrig inntektsgrunnlag i form av [REDACTED] ga dårlig grunnlag for sikkerhet.

- (166) Samlet gir de nevnte sakene inntrykk av at styret i all hovedsak har lagt vekt på bankens sikkerhetsdekning ved sin vurdering av kredittsakene. Andre sentrale forhold ved kredittsakene, som hvitvaskingsrisiko og kundens betjeningsevne virker å ha vært av underordnet betydning. Som vist til over har styret i flere av kredittsakene godkjent kreditten selv om kundens gjeldsgrad og belåningsgrad er for høy og stresstest av disponibel inntekt er negativ, uten at det er dokumentert hvilke faktiske vurderinger som er gjort av kundevernet. Bankens organisering av kundebehandling i kredittsakene er klart ikke i tråd med finansforetaksloven § 16-1. Dette forholdet er illustrerende for at styret, og det enkelte styremedlem, ikke har sørget for forsvarlig organisering og drift av foretaket, jf. § 13-5 første ledd.

6.8 Håndtering av hvitvaskingsrisiko

- (167) Det fremgår av styrets arbeid i kredittsakene at styret ikke har hatt tilstrekkelig forståelse av hvitvaskingsrisiko, og nødvendige tiltak for å redusere slik risiko. MyBank er i henhold til lov av 1. juni 2018 nr. 23 om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering (hvitvaskingsloven) § 7 forpliktet til å identifisere, vurdere og redusere risikoen for at bankens virksomhet misbrukes til hvitvasking og terrorfinansiering. I vurderingen skal blant annet virksomhetens produkter, tjenester og kundeforhold tas i betraktning, jf. § 7 andre ledd bokstav a og b.
- (168) Enkelte av kredittsakene gjelder lån til finansiering av boligkjøp eller eiendomsutviklingsprosjekter, se blant annet kredittsak [REDACTED] og kredittsak [REDACTED]. Finanstilsynsklagenemnda kan ikke se at denne typen lån er omtalt i foretakets virksomhetsinnrettede risikovurdering. Lån til finansiering av boligkjøp eller eiendomsutvikling er ikke det samme som et tradisjonelt omstartslån, selv om begge lånene er gitt med sikkerhet i fast eiendom. I tilsynsrapporten 2. januar 2023 har Finanstilsynet vist til at lån til kjøp av sekundærboliger og eiendomsutvikling innebærer en betydelig økt risiko for hvitvasking sammenlignet med tradisjonelle omstartslån med pant i kundens primærbolig. I kredittsakene styret har hatt til behandling var også lånebeløpet betydelig, noe som ytterligere øker risikoen for hvitvasking. Denne risikoen

har MyBank plikt til å identifisere etter hvitvaskingsloven, selv om slike lån ikke er en del av bankens primære forretningsmodell. At denne risikoen ikke var omtalt i foretakets virksomhetsinnrettede risikovurdering er et brudd på hvitvaskingsloven § 7.

- (169) Finanstilsynsklagenemnda mener videre at det er kritikkverdig at styret har behandlet kredittsakene som gjelder slike lån, uten at det er foretatt en særskilt vurdering av om det foreligger økt risiko for hvitvasking i den enkelte kredittsaken. Som eksempel viser Finanstilsynsklagenemnda til kredittsak [REDACTED]. Ved beregning av kundens inntekt la administrasjonen til grunn at kunden hadde en avtale med [REDACTED]. Inntekten var kun basert på kundens egen opplysning, og det var ikke dokumentert noen undersøkelser knyttet til midlens opprinnelse. I tillegg hadde kunden inntekter fra [REDACTED]. Størrelsen på disse inntektene ble ikke klarlagt, og det følger ikke av dokumentgrunlaget at midlens opprinnelse er undersøkt. Styret godkjente kredittsaken under forutsetning av en «tilfredsstillende AML-sjekk», men uten at det ble gjort en vurdering av hvorvidt det forelå økt risiko for hvitvasking. I lys av de ovennevnte forhold, mener Finanstilsynsklagenemnda at det er kritikkverdig at styret innvilget lånet før den nødvendige AML-kontrollen ble gjort. At AML-kontrollen i etterkant sviktet indikerer også at banken generelt har for dårlige rutiner og opplæring i tiltak mot hvitvasking.

6.9 Vurdering av det enkelte styremedlems egnethet

6.9.1 Innledning

- (170) Som det kommer frem over, har styrets arbeid med kredittsakene ikke vært i tråd med styrets overordnede plikter etter allmennaksjeloven og finansforetaksloven. Styret, og det enkelte styremedlem, har i vesentlig grad lagt administrasjonens vurderinger til grunn, og unnlatt å gjøre selvstendig vurderinger av kredittsakene. Styremedlemmene har i liten grad identifisert og vurdert forhold ved kredittsakene som kan utgjøre en risiko for foretaket, selv om det har vært klare holdepunkter for at dette bør vurderes nærmere. Styrets arbeidsform og styremedlemmenes passivitet, har også bidratt til at styreleder over en lengre periode kunne benytte banken til å understøtte sine private interesser.
- (171) Dette er klart i strid med styrets plikt til å sørge for en forsvarlig forvaltning av foretaket, jf. finansforetaksloven § 13-5, jf. § 8-6. Administrasjonens forberedelse av kredittsakene og styrets etterfølgende håndtering viser også at styret ikke har fastsatt tilfredsstillende retningslinjer for virksomheten, jf. finansforetaksloven § 8-6 andre ledd.

6.9.2 Lise Tangen Hansen

- (172) Lise Tangen Hansen har vært styremedlem i MyBank siden 16. mai 2020, og var styremedlem ved behandlingen av alle de ovennevnte kredittsakene.
- (173) Kritikken som fremsettes mot det kollektive styrearbeidet har betydning for vurderingen av Hansen sin egnethet som styremedlem. Når det gjelder Hansen sitt konkrete arbeid, viser dokumentasjonen at hun har besvart de fleste kredittsakene med kun «ok» eller lignende formuleringer. Basert på dette er det vanskelig å se at Hansen har foretatt en selvstendig vurdering av kredittsakene, noe som er i strid med styremedlemmenes plikt til å føre tilsyn med den daglige ledelse og foretakets virksomhet, jf. finansforetaksloven § 8-6. I de to kredittsakene Hansen har hatt innspill, kan ikke Finanstilsynsklagenemnda se at innspillene i tilstrekkelig grad adresserer problemstillingene som burde ha vært drøftet. I kredittsak [REDACTED] godkjenner Hansen kreditten, men kommenterer at banken må følge opp låntaker tett for å se at [REDACTED] blir som forventet.

Innspillet adresserer ikke om inntektsgrunnlaget er så dårlig dokumentert at lånet ikke bør innvilges. Hansen har videre unnlatt å følge opp egne innspill, og godkjent kredittsakene uten at innspillene er svart ut av administrasjonen. Samlet har Hansen opptrådt passivt i sitt verv som styremedlem, og ikke foretatt nødvendige undersøkelser for å kunne ivareta sine plikter som styremedlem, herunder å sikre at foretaket drives på en forsvarlig måte, jf. finansforetaksloven § 13-5, jf. § 8-6. Denne atferden er i strid med det som må forventes av styremedlemmer i en bank. Finanstilsynsklagenemnda legger også vekt på at Hansen har inntatt en passiv rolle ved styrets behandling av kredittsakene over lengre tid.

- (174) På bakgrunn av dette vurderer Finanstilsynsklagenemnda at Hansen har utvist atferd som gir grunn til å anta at hun ikke vil ivareta styrevervet på en forsvarlig måte, jf. finansforetaksloven § 3-5.
- (175) Hansen har anført at Finanstilsynets pålegg om å skifte ut alle styremedlemmene fremstår uproporsjonalt, og at vedtaket innebærer at all kontinuitet forsvinner fra styret. Det følger av finansforetaksloven § 8-9 tredje ledd at Finanstilsynet «kan» gi pålegg om endringer i styret dersom det foreligger forhold som nevnt i § 3-5. Ordlyden «kan» innebærer at det må foretas en konkret og skjønsmessig vurdering av om vedtaket med pålegg om å skifte ut Hansen som styremedlem er forholdsmessig. I denne vurderingen må nødvendigheten og forholdsmessigheten av vedtaket veies opp mot bankens interesser.
- (176) Ett av formålene med finansforetaksloven er å bidra til at finansforetak driftes på en hensiktsmessig og betryggende måte, jf. finansforetaksloven § 1-1. Styret har ansvar for å sørge for at foretakets virksomhet er forsvarlig, og det må følgelig stilles høye krav til styret i en bank. Der et styremedlem har utvist atferd som gir grunn til å anta at vedkommende ikke vil ivareta styrevervet på en forsvarlig måte, vil det gå på tvers av tilliten til banken om styremedlemmet får fortsette i vervet. Etter Finanstilsynsklagenemndas syn må bankens interesser på denne bakgrunn vike for hensyn som taler for Finanstilsynets vedtak, og Finanstilsynsklagenemnda kan ikke se at vedtaket er uproporsjonalt.

6.9.3 Jesper Mårtensson

- (177) Jesper Mårtensson ble oppnevnt som styremedlem i MyBank 16. mai 2020, og var styremedlem ved behandlingen av alle de ovennevnte kredittsakene.
- (178) Kritikken som fremsettes mot det kollektive styrearbeidet har betydning for vurderingen av Mårtensson sin egnethet som styremedlem. Når det gjelder Mårtensson sitt konkrete arbeid, viser dokumentasjonen at han har besvart de fleste kredittsakene med «ok» eller lignende formuleringer. Basert på dette er det vanskelig å se at Mårtensson har foretatt en selvstendig vurdering av kredittsakene, noe som er i strid med styremedlemmenes plikt til å føre tilsyn med den daglige ledelse og foretakets virksomhet, jf. finansforetaksloven § 8-6. Der Mårtensson har hatt innspill har disse hovedsakelig dreid seg om verdien til boligene som stilles til sikkerhet for lånet, eksempelvis kredittsak [REDACTED]. I tillegg har Mårtensson hatt en kommentar knyttet til oppsettet av styrenotatet i kredittsak [REDACTED] hvor han ba om et standardformat med de viktigste nøkkeltallene. Utover dette har Mårtensson godkjent kredittene uten innspill. Finanstilsynsklagenemnda vurderer at Mårtensson har opptrådt passivt i styrevervet, og lagt administrasjonens vurderinger ukritisk til grunn. Mårtensson har ikke foretatt nødvendige undersøkelser for å kunne ivareta sine plikter som styremedlem, herunder å sikre at foretaket drives på en forsvarlig måte, jf. finansforetaksloven § 13-5, jf. § 8-6. Denne atferden er klart i strid

med det som må forventes av styremedlemmer i en bank. Finanstilsynsklagenemnda legger også vekt på at Mårtensson har inntatt en passiv rolle ved styrets behandling av kredittsakene over en lengre periode.

- (179) På bakgrunn av dette vurderer Finanstilsynsklagenemnda at Mårtensson har utvist atferd som gir grunn til å anta at han ikke vil ivareta styrevervet på en forsvarlig måte, jf. finansforetaksloven § 3-5.
- (180) Mårtensson har anført at Finanstilsynets pålegg om å skifte ut alle styremedlemmene fremstår som uproporsjonalt, og at vedtaket innebærer at all kontinuitet forsvinner fra styret. Det følger av finansforetaksloven § 8-9 tredje ledd at Finanstilsynet «kan» gi pålegg om endringer i styret dersom det foreligger forhold som nevnt i § 3-5. Ordlyden «kan» innebærer at det må foretas en konkret og skjønsmessig vurdering av om vedtaket med pålegg om å skifte ut Mårtensson som styremedlem er forholdsmessig. I denne vurderingen må nødvendigheten og forholdsmessigheten av vedtaket veies opp mot bankens interesser.
- (181) Ett av formålene med finansforetaksloven er etter § 1-1 å bidra til at finansforetak driftes på en hensiktsmessig og betryggende måte. Styret har ansvar for å sørge for at foretakets virksomhet er forsvarlig, og det må følgelig stilles høye krav til styret i en bank. Der et styremedlem har utvist atferd som gir grunn til å anta at vedkommende ikke vil ivareta styrevervet på en forsvarlig måte, vil det gå på tvers av tilliten til banken om styremedlemmet får fortsette i vervet. Etter Finanstilsynsklagenemndas syn må bankens interesser på denne bakgrunn vike for hensyn som taler for Finanstilsynets vedtak, og Finanstilsynsklagenemnda kan ikke se at vedtaket er uproporsjonalt.

6.9.4 Linn Hoel Ringvoll

- (182) Linn Hoel Ringvoll ble oppnevnt som styremedlem i MyBank 29. januar 2020, og var styremedlem ved behandlingen av de ovennevnte kredittsakene.
- (183) Kritikken som fremsettes mot det kollektive styrearbeidet har betydning for vurderingen av Ringvoll sin egnethet som styremedlem. Når det gjelder Ringvoll sitt konkrete arbeid, viser dokumentasjonen at hun har kommet med betydelig flere innspill ved behandling av kredittsakene enn de øvrige styremedlemmene. I kredittsak [REDACTED] fremmet Ringvoll eksempelvis spørsmål om besparelse for kunden, mens hun i kredittsak [REDACTED] påpekte at lån med sikkerhet i næringseiendom bør reflekteres i foretakets kredittpolicy, og at det bør vurderes om slike lån påvirker foretakets «AML-setup». Basert på dokumentasjonen fremstår det som at Ringvoll i større grad har foretatt en selvstendig vurdering av kredittsakene, og ikke utelukkende basert seg på administrasjonens vurderinger.
- (184) Finanstilsynsklagenemnda mener likevel at Ringvoll sine innspill ikke adresserer de kritikkverdige forholdene som er kommentert over på en tilstrekkelig måte. Som eksempel viser Finanstilsynsklagenemnda til Ringvoll sin kommentar om besparelse for kunden i kredittsak [REDACTED] som er vist til over. Ringvoll godkjente deretter kredittsaken, uten at spørsmålet om besparelse for kunden ble svart ut av administrasjonen eller vurdert av styret. Finanstilsynsklagenemnda mener også at Ringvoll sine innspill i kredittsakene hvor det forelå åpenbare interessekonflikter ikke har vært tilstrekkelige. I kredittsak [REDACTED] adresserte Ringvoll at banken måtte ha en «conflict of interest»-politikk, som blant annet tok opp spørsmålet om refinansiering av lån som er gitt av nærstående. Ringvoll fulgte ikke opp innspillet, og kredittsaken ble

godkjent uten at styret tok stilling til interessekonflikten. Som vist til over ble bankens rutiner heller ikke oppdatert før Finanstilsynet begynte å følge opp banken. Finanstilsynsklagenemnda mener også det er svært kritikkverdig at Ringvoll har drøftet spørsmålet om styreleders utlånsvirksomhet, uten at dette er dokumentert og deretter tatt opp med de øvrige styremedlemmene. Det at Ringvoll var bevisst på problemstillingen, medfører også at Ringvoll hadde en særlig oppfordring til å adressere spørsmålet ved styrets behandling av kredittsakene.

- (185) Gjennomgående har Ringvoll ikke fulgt opp egne innspill, og hun har godkjent kredittsakene selv om administrasjonen ikke har svart ut innspillene på en tilfredsstillende måte. Ringvoll har også godkjent flere av kredittsakene hvor det er avdekket kritikkverdige forhold uten innspill. Selv om Ringvoll har vært mer aktiv enn de øvrige styremedlemmene, har hun ikke evnet å utfordre administrasjonens vurderinger. For å adressere de kritikkverdige forholdene kunne Ringvoll eksempelvis krevd at kredittsakene ble behandlet i digitalt styremøte, sendt saken tilbake til administrasjonen for ny behandling eller avvist kredittsaken. Ringvoll har følgelig ikke foretatt nødvendige undersøkelser for å kunne ivareta sine plikter som styremedlem, herunder å sikre at foretaket drives på en forsvarlig måte, jf. finansforetaksloven § 13-5, jf. § 8-6. Denne atferden er klart i strid med det som må forventes av styremedlemmer i en bank.
- (186) På bakgrunn av dette vurderer Finanstilsynsklagenemnda at Ringvoll har utvist atferd som gir grunn til å anta at hun ikke vil ivareta styrevervet på en forsvarlig måte, jf. finansforetaksloven § 3-5.
- (187) Ringvoll har anført at Finanstilsynets pålegg om å skifte ut alle styremedlemmene fremstår som uproporsjonalt, og at vedtaket i realiteten innebærer et yrkesforbud for henne. Ringvoll har også vist til at vedtaket rammer henne særlig hardt siden hun har andre stillinger der egnethet er relevant. Det følger av finansforetaksloven § 8-9 tredje ledd at Finanstilsynet «kan» gi pålegg om endringer i styret dersom det foreligger forhold som nevnt i § 3-5. Ordlyden «kan» innebærer at det må foretas en konkret og skjønnsmessig vurdering av om vedtaket med pålegg om å skifte ut Ringvoll som styremedlem er forholdsmessig. I denne vurderingen må nødvendigheten og forholdsmessigheten av vedtaket veies opp mot Ringvolls interesser.
- (188) Ett av formålene med finansforetaksloven er å bidra til at finansforetak driftes på en hensiktsmessig og betryggende måte, jf. finansforetaksloven § 1-1. Styret har ansvar for å sørge for at foretakets virksomhet er forsvarlig, og det må følgelig stilles høye krav til styret i en bank. Der et styremedlem har utvist atferd som gir grunn til å anta at hun ikke vil ivareta styrevervet på en forsvarlig måte, vil det gå på tvers av tillitten til banken om styremedlemmet får fortsette i vervet. Etter Finanstilsynsklagenemndas syn må Ringvolls interesser på denne bakgrunn vike for hensyn som taler for Finanstilsynets vedtak, og Finanstilsynsklagenemnda kan ikke se at vedtaket er uproporsjonalt.

6.10 Anførsel om saksbehandlingsfeil

- (189) De tre klagerne har alle anført at det er en saksbehandlingsfeil at Finanstilsynet nektet MyBank innsyn i protokollen fra møtet med styret og Finanstilsynet 12. november 2021. Finanstilsynet nektet innsyn i e-post 19. november 2021 med henvisning til at protokollen var et organinternt dokument, jf. offentlighetsloven § 14 og forvaltningsloven § 18 bokstav a.

(190) Finanstilsynsklagenemnda finner ikke grunn til å ta endelig stilling til om Finanstilsynets avslag på innsyn er en saksbehandlingsfeil. Hvis det foreligger en saksbehandlingsfeil ved behandlingen av en sak som gjelder enkeltvedtak, er vedtaket likevel gyldig når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold, jf. forvaltningsloven § 41. Finanstilsynsklagenemnda vurderer at det faktum og de vurderingene som ligger til grunn for Finanstilsynets vedtak fremgår av både Finanstilsynets forhåndsvarsel og vedtak. Bankens styre og klagerne har hatt mulighet til å imøtegå faktumet som Finanstilsynet har lagt til grunn både ved sine merknader til forhåndsvarselet, og deretter i klagen og merknader til Finanstilsynets innstilling til klageorganet. Finanstilsynsklagenemnda har vurdert det nevnte møtereferatet, og kan ikke se at dokumentet inneholder opplysninger som ikke er omtalt i Finanstilsynets varsel og vedtak, og i klagen. I tillegg deltok alle klagerne og bankens advokat på det nevnte møtet. På bakgrunn av dette vurderer Finanstilsynsklagenemnda at det ikke er grunn til å regne med at en eventuell saksbehandlingsfeil som følge av manglende innsyn i møteprotokollen fra 12. november 2021, har virket bestemmende på vedtakets innhold.

7 Avgjørelse

(191) Finanstilsynsklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

Klagene tas ikke til følge. Finanstilsynets vedtak stadfestes.

Avgjørelsen er enstemmig.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur